دنیای اقتصاد

روزنامه صبح ایران

دوشنبه ۲ شهریور ماه ۱۳۹۴
۹ ذی القعده ۱۴۳۶
۲۴ آگوست ۲۰۱۵
شماره ۳۵۶۱
۸ صفحه

ضمیمه هفتگی خراسان رضوی ۱۰۱

فروش ویژه
اقساط بلندمدت
به همراه تسهیلات وام مسکن
۰۵۱ - ۳۸۰۸۳
شرکت سرمایه‌گذاری مسکن شمال شرق (سهامی عام)
شماره ثبت: ۲۶۷۱۵

سرمقاله

اکوتوریسم؛ اما و اگرها؟

دکتر مژگان ثابت تیموری*

اکوتوریسم واژه‌ای است که از سال‌های ۱۹۹۰ به عنوان دست‌مایه جنبش‌های غیردولتی و سازمان‌های مردم‌نهاد برای مقابله با دست‌اندازی و تخریب محیط زیست و نیز از سوی کارشناسان اقتصادی به عنوان محل درآمد جدید و کم‌هزینه مورد استفاده قرار گرفت و در سال ۱۹۹۱ تشکلی به نام جامعه بین‌الملل اکوتوریسم (TIES) با تعریف اکوتوریسم شکل سازمان‌یافته‌ای به خود گرفت. بر اساس تعریف ارائه‌شده، «اکوتوریسم، سفری مسئولانه به مناطق طبیعی است که درآن محیط زیست حفظ شده و رفاه مردم بومی محقق شود.» این تعریف در سال ۱۹۹۶ توسط اتحادیه جهانی حفاظت (WCU) به این ترتیب اصلاح شد: «اکوتوریسم سفری مسئولانه بر مبنای حفاظت از محیط زیست است که به منظور لذت بردن از مناطق نسبتاً بکر و طبیعی با تمامی ویژگی‌های حال و گذشته، برنامه‌ریزی می‌شود و سبب ترویج حفظ محیط زیست خواهد شد. سفر این گردشگران با حداقل تأثیر منفی بر منابع طبیعی بوده و بومیان ساکن در مناطق مورد تفرج، از سود حاصل از فعالیت‌های اجتماعی و فرهنگی بهره‌مند می‌شوند.»

...ادامه در صفحه۴

یادداشت

اکوتوریسم و وضعیت آن در خراسان رضوی
■ محمد مهدی توکلی* صفحه ۴و۵

بودن مسأله نیست؛ چگونه بودن مسأله است
■ احمد ناصری صفحه۶

معماری؛ بستر بالندگی اقتصاد و فرهنگ
■ مزدا نوبری صفحه ۶

در نشست خبری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شد؛

دفاع از عملکرد وزیر اقتصاد

دنیای اقتصاد، گروه تجارت- رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی در نشست خبری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با اشاره به طرح استیضاح وزیر اقتصاد و دارایی از سوی برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی گفت: اتاق بازرگانی به عنوان بخش خصوصی یکی از اقدامات خوب دولت در مسائل اقتصادی را عملکردهای مثبت وزیر اقتصاد و دارایی می داند که به طور مشخص، ثبات اقتصاد کلان در کشور و کاهش تورم را در پی داشته است.

درصفحه آخر

غلامحسین شافعی در نشست خبری مطرح کرد؛

انتقاد از فعالیت سوگلی های اقتصاد

صفحه ۲

عکس: تسنیم/ حامد ملک پور

■ در گفت و گو با مجید محمدی فر، شهردار سابق منطقه ۹ مشهد مطرح شد:

برای مبارزه با کوه خواری انتظار حمایت داشتم

صفحه ۳

■ در گفت‌وگوی «دنیای اقتصاد» با کارشناسان مطرح شد؛

شمشیر دولبه سرمایه گذاری در اکوتوریسم

صفحه ۴و۵

■ گزارشی از برگزاری سومین همایش برندینگ؛

نقش برند در اقتصاد بخش خصوصی

صفحه ۷

■ «دنیای اقتصاد» از وضعیت اقتصاد تئاتر در مشهد گزارش می‌دهد:

رونق اقتصاد تئاتر؛ وابسته به نوع مدیریت

صفحه ۶

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی برگزار می‌کند. همایش فرصت‌ها و الزامات برنامه ششم توسعه
آقای دکتر امیر باقری (رییس محترم امور برنامه‌ریزی اقتصاد کلان سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
آقای دکتر حسین آرامی (مشاور محترم معاونت هماهنگی برنامه و بودجه سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور)
از کلیه صاحبان کسب و کار در استان خراسان رضوی دانشگاهیان، دانشجویان و دانش پژوهان دعوت می‌شود تا با مشارکت در این همایش زمینه را برای شناخت بیشتر برنامه ششم توسعه فراهم نمایند. کلیه شرکت کنندگان از گواهینامه شرکت در همایش برخوردار خواهند شد.
محل همایش: اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی ـ سالن اجتماعات | مشهد: خیابان امام خمینی، جنب باغ ملی | روز: چهارشنبه ۹۴/۶/۴ | ساعت: ۱۶ الی ۲۰

فرش مشهد
فرش مشهد، فرش برتر
www.MASHADCARPET.com

غلامحسین شافعی در نشست خبری مطرح کرد؛

انتقاد از فعالیت سوگلی های اقتصاد

حسینی:متاسفانه شاهد حضور افرادی در عرصه اقتصاد هستیم که به هیچ عنوان در این زمینه تخصص ندارند

دنیای اقتصاد- رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی گفت: وقتی اقتصاد کشور رانتی باشد و در فعالیت‌ها سوگلی داشته باشیم اقتصاد کشور رشد نخواهد کرد.

به گزارش ایسنا، غلامحسین شافعی در نشست خبری هیات نمایندگان اتاق بازرگانی که در محل این اتاق برگزار شد، با بیان اینکه این اشتباه بزرگی است که فکر کنیم تنفس اقتصادی وابسته به تحریم‌هاست، گفت: تحریم در اقتصاد ما تاثیر داشته و در این مساله شکی نیست اما اگر مشکلات داخلی ما حل نشود رفع تحریم‌ها هیچ اتفاقی خاصی را در اقتصاد رقم نخواهد زد. وی ادامه داد: تیم مذاکره‌کننده واقعا کار بزرگی انجام داد اما ما در مقایسه با کشورهای خارجی تحریم‌های داخلی بسیاری داریم و در این شرایط امکان رقابت‌پذیری برای واحدهای داخلی وجود ندارد.

■ مشکلات داخلی را کدام تیم حل می کند؟

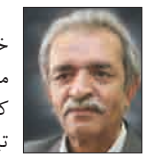

شافعی با بیان اینکه مشکلات خارجی را تیم مذاکره‌کننده در مذاکره با ۱+۵ حل کرد، عنوان کرد: مشکلات داخلی را کدام تیمی حل خواهد کرد، این که ما فکر کنیم برداشتن تحریم‌ها در بهشت را به روی ما باز کرده است اشتباه فاحشی است، ما باید رانت‌جویی، فساد و ... را در اقتصاد کشور از بین ببریم که در غیر این صورت اتفاق خاصی نخواهد افتاد.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی تصریح کرد: باز شدن درهای کشور به روی دنیا نباید میدان جدید و جذابی برای تولیدکنندگان خارجی به وجود بیاورد بلکه ما باید تولید داخلی را تقویت کنیم واین امر بزرگترین اصل اقتصاد مقاومتی است، ما باید به سمت تولیدات دانش‌بنیان، برندسازی و.. حرکت کنیم. وی عنوان کرد: در قدم اول باید توجه به اقتصاد کلان صورت گیرد این اشتباه است که سود بانکی، مالیات‌ها، عوارض، نقدینگی و ... را مشکل اصلی تلقی کنیم، مشکل ما با ترزیق نقدینگی به تولید حل نخواهد شد، ما در تولید هیچ برنامه بلند مدتی نداریم و دراین زمینه هیچ ظرفیت‌سنجی، مکان‌سنجی و اولویت‌بندی ملی و منطقه‌ای صورت نگرفته است و به همین خاطر است که در برخی از حوزه‌ها با مازاد تولید مواجه هستیم.

شافعی اظهار کرد: در حال حاضر دولت ثبات نسبی را به اقتصاد برگردانده اما ما هنوز فاقد برنامه بلندمدت توسعه صنعت و تولید هستیم و تکیه بر این پایه‌های سست اقتصادی بی فایده است.

■ اقتصاد رانتی؛ مانع رقابت با خارجی ها

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی گفت: اینکه ما در مسائل اقتصادی وضعیت را با سوبسید و کمک‌های اشتباه نگه داریم غلط است. در ارتباط با صادرات با وجود قیمت‌های فعلی امکان رقابت ما با کشورهای خارجی وجود ندارد تا مادامی که اقتصاد کشور ما رانتی باشد و در فعالیت‌های اقتصادی سوگلی داشته باشیم رقابت ایجاد نشده و تولید رشد نخواهد کرد. وی تصریح کرد: ما باید به سمت مردمی کردن اقتصاد پیش برویم و اگر این اتفاق محقق شود حتما می‌توانیم رقیب سرسختی برای سایر کشورها باشیم. دوستان برای یک بار هم که شده باید دست از حرف‌های حماسی بردارند و واقعیت‌ها را ببینند.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در بخش دیگری از سخنان خود در خصوص تغییر موقعیت اتاق بازرگانی نسبت به گذشته، عنوان کرد: موقعیت اتاق به لحاظ قانونی در حال تغییر است، نگاه به بخش خصوصی در دولت تدبیر و امید مثبت شده و بر این اساس وظایف جدیدی بر اتاق محول شده است. اتاق بازرگانی باید برای انجام این وظایف خود را آماده کند. وی در خصوص برنامه‌های اتاق بازرگانی خراسان رضوی در راستای تغییر نقش اتاق، عنوان کرد: تقویت روابط سه گانه با کشورهای همسایه، تاسیس اتاق‌های خارجی در اتاق مشهد، افتتاح مرکز مطالعات استراتژیک صادرات استان طی سه هفته آینده و ... از جمله این اقدامات است.

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی در بخش دیگری از سخنان خود در خصوص تزریق نقدینگی به واحدهای تولیدی، عنوان کرد: مشکلات موسسات مالی و اعتباری از خراسان رضوی شروع شد و ما در برهه‌ای از زمان شاهد انتقال منابع مالی از این موسسات به بانک‌های دولتی بودیم. وی افزود: باید در زمینه تزریق نقدینگی به واحدهای تولیدی با در نظر گرفتن محدودیت‌ها اولویت‌بندی کرده و به واحدها فله‌ای پول ندهیم، در حال حاضر برخی از صنایع در استان وجود دارند که نیازمند منابع مالی هستند اما ادامه فعالیت آنها توجیه اقتصادی ندارد.

شافعی با بیان این که در اصل ۴۴ توانمندسازی بخش خصوصی به طور کلی فراموش شده، افزود: بهترین راه حل برای رسیدن به نتایج مطلوب در عرصه اقتصاد، مشارکت صادقانه بخش خصوصی و دولتی است.

■ منابع کشور در بخش یارانه هدر می رود

عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز گفت: منابع کشور در بخش یارانه به هدر می رود

سیدحسن حسینی عنوان کرد: پرداخت یارانه که به صورت خرد توسط دولت انجام می‌شود، ماهانه بیش از ۵ هزار میلیارد تومان از توان دولت می‌کاهد و این درحالی است که اگر این میزان در بخش‌های مختلف اقتصادی، از جمله اشتغال، سرمایه گذاری شود تاثیر بسیار مثبت‌تری خواهد داشت. وی با اشاره به اینکه منابع کشور در بخش یارانه به هدر می‌رود، گفت: اگر این میزان بودجه صرف واحدهای تولیدی شود هم سرمایه ثابت به وجود می‌آید و هم تاثیر بلندمدتی خواهد داشت.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی با اشاره به اینکه در بخش اقتصاد بی‌پول نیستیم، گفت: مشکل ما نقدینگی نیست بلکه نقشه راه است. ما نفت، گاز، منابع و معادن فراوانی داریم اما فاقد یک نقشه راه و یک تصمیم‌گیری هستیم و از طرف دیگر تکثر مراکز تصمیم‌گیری در بخش‌های اقتصادی نیز به این مشکلات افزوده است.

■ انتقاد از راه یابی شبه دولتی ها

حسینی در ادامه ضمن انتقاد از راه‌یابی گروه‌های شبه دولتی به اقتصاد، عنوان کرد: متاسفانه شاهد حضور افرادی در عرصه اقتصاد هستیم که به هیچ عنوان در این زمینه تخصص ندارند، در دوران پساتحریم اگر اتفاق خوبی هم بیفتد بیشترین مزیت نصیب همین نهادهای شبه‌دولتی خواهد شد.وی گفت: متاسفانه در خراسان رضوی فضای اقتصادی مناسبی نداریم و شاهد یک فضای غبارآلود و دردآور هستیم، اوضاعی که در خراسان رضوی می‌بینیم بدتر از سایر نقاط کشور است و دولت نیز سهم خود را در بحث اشتغال نسبت به خراسان رضوی انجام نداده است.

رئیس خانه صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی در ادامه ضمن ابراز خرسندی از وضعیت جایگاه بخش خصوصی در خراسان رضوی، افزود: خوشبختانه ۹۵ درصد صنایع خصوصی است و اصل ۴۴ نیز در این استان تحقق پیدا کرده است.

حسینی عنوان کرد: یکی از مشکلات ما در رابطه با سند آمایش این است که جایگاه اقتصادی استان مورد قبول اتاق بازرگانی و بخش خصوصی نیست. این موضوع باید در این سند تعیین تکلیف قطعی شود.

محمودی عضو هیات رئیسه اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در این نشست با بیان اینکه سرمایه‌گذاری مشترک با کشورهای خارجی و انتقال تکنولوژی به داخل کشور در دوران پسا تحریم باید با طرح و برنامه قبلی صورت گیرد، گفت: در این زمینه باید طرح‌های قابل اجرا در استان صورت گیرد.

شافعی:تحریم در اقتصاد ما تاثیر داشته و در این مساله شکی نیست اما اگر مشکلات داخلی ما حل نشود رفع تحریم‌ها هیچ اتفاقی خاصی را در اقتصاد رقم نخواهد زد

خبر

هنرمند مشهدی نفر برگزیده جشنواره نمایشنامه‌نویسی رضوی

مشهدتئاتر- اثری از نمایشنامه‌نویس مشهدی در دهمین جشنواره نمایشنامه‌نویسی رضوی برگزیده شد.

به گزارش «پایگاه تخصصی اطلاع‌رسانی مشهدتئاتر»؛نمایشنامه «مورچه ای به نام موری» از عماد نصرآبادی در بخش کودک و نوجوان دهمین جشنواره نمایشنامه نویسی رضوی برگزیده شد.

داوری این جشنواره را که در آمفی‌تئاتر مولانای قزوین برگزارشد، یوسف فخرایی ،عبدالحی شماسی و نادربرهانی برعهده داشتند. نصرآبادی درباره نمایشنامه «مورچه ای به نام موری» گفت: موری یک مسافر است. یک مسافر با مسیری دشوار. مسیری که عبور از آن مستلزم صبر، مقاومت و از خودگذشتگی است. پنج سال پیش موری در ذهن من حرکت کرد و در پاییز ۹۳ به مقصد رسید.

یک ساعت کتابخوانی در خیابان

مهر- فرهنگ کتاب و کتاب‌خوانی دغدغه‌ای است که گویا راهی برای حل آن وجود ندارد؛ اما یک جوان مشهدی راه‌حل جدیدی برای آن پیدا کرده است. «بوکتاب» ایده جدیدی است که این روزها حسابی گرفته است.آقای «بوکتاب» هر روز یک ساعت در گوشه‌ای از شهر بساط کتاب‌هایش را پهن می‌کند و کتاب قرض می‌دهد و قرض می‌گیرد و حالا این قرار کتابخوانی خیابانی حسابی در مشهد گرفته است. مراجعین و علاقه‌مندان زیادند و سوال‌هایشان فراوان. سرش در این یک ساعت هم خیلی شلوغ است. یک ساعتی که به قول خودش گذاشته تا هر روز کتاب بخواند. حسین شاکری جوان ۲۲ساله نیشابوری ساکن مشهد است که تنها زندگی می‌کند. نرم افزار می‌خواند و از ۱۸ سالگی کار کرده و الان سه تا شغل آزاد دارد!

وی با ۴۰ عدد کتاب خودش و دوستش کار را شروع می کند تا بدون هیچ مدرک و پولی به مردم کتاب قرض بدهد و اسم کارشان را «بوکتاب» می‌گذارند. بوکتاب تلفیقی از بوک و کتاب است! در سه روز اول این کار ۴۰ عنوان کتابشان تمام می‌شود. روز دوم با هزینه شخصی به بازار می‌رود و کتاب می‌خرد و باز کتاب‌هایش تمام می‌شوند و تصمیم می‌گیرد که دوباره هم کتاب بخرد؛ اما دفعه سوم که می‌شود، مردم شروع می‌کنند به بازگرداندن کتاب‌ها و حتی هدیه آوردن کتاب‌های جدید.

این چرخه تکرار می شود و حالا حدود ۶۰۰ عدد کتاب دست مردم دارد.بوکتاب، ایده قرض و هدیه دادن کتاب است. گروه بوکتاب دوست دارند که کتاب برگردانده شود تا دیگران هم بتوانند بخوانند و استفاده کنند. حسین شاکری سعی دارد جاهای دیگری هم فعالیت کند تا این کار گسترش پیدا کند. او حالا صفحه ای در اینستاگرام دارد که بیش از ۴هزار هوادار دارد. هوادارانی که از اینجا با بوکتاب قرار و مدار کتاب‌خوانی می‌گذارند.

در گفت و گو با مجید محمدی فر، شهردار سابق منطقه ۹ مطرح شد:

برای مبارزه با کوه خواری انتظار حمایت داشتم

منطقه‌ای که در آن پول، سرمایه و ارزش‌افزوده باشد طبیعتا فساد و طمع درجه بالایی دارد

دنیای اقتصاد، سید مهرداد امیرکلالی – ارتفاعات جنوبی مشهد تا چند سال پیش یکی از پاک ترین مناطق شهر شناخته می شد و کارشناسان آن را مجرای جابجایی هوا از شرق به سمت غرب می دانستند. اما از حدود ۱۰ سال پیش به مرور ساخت و سازهای پراکنده ای در آن آغاز شد که بخش اعظم آن بدون هرگونه مجوزی بوده و برخی نیز ادعای داشتن مجوز ساخت از برخی نهادها از جمله شهرداری و کمیسیون ماده پنج را داشتند. ماجرای برش کوه ها و ساخت و ساز در ارتفاعاتی نظیر آبادگران، سیدی، زکریا، هفت حوض، آب و برق و هاشمیه و ... سبب شده تا این نقاط دستخوش ساخت و سازهای بی رویه و از گوشه و کنار آن آسمان خراش های ناموزون سبز شود. مدت ها این معضل مورد توجه مسئولان شهرداری و نهادهای دولتی و حاکمیتی نبود تا در اسفندماه سال گذشته مقام معظم رهبری در دیدار با مدیران ارشد، مسئولان و فعالان محیط زیست کشور در رابطه با چالش های زیست محیطی و از جمله زمین‌خواری، هشدارهایی دادند و البته مصادیقی از این معضل را هم بیان کردند. ایشان مشخصا بیان کردند « در مشهد – شهر ما – من رفتم دیدم طرف ارتفاعات جنوب شهر که در واقع مرکز تنفّس شهر است، دارند افرادی آن بالاخانه می‌سازند، هتل می‌سازند، ساختمان‌های چندطبقه می‌سازند؛ این‌ها بد است، این‌ها غلط است؛ جرم بدانید این‌ها را ...» .

بعد از این سخنان، نهادها و سازمان های مختلف به رسیدگی به این معضل تاکید کردند و از جمله رئیس قوه قضاییه بر لزوم افزایش برخوردهای قضایی در این زمینه صحبت و اظهار امیدواری کرد که با هماهنگی همه دستگاه های متولی بتوانند منویات رهبری و خواسته مردم را در زمینه حفظ محیط زیست برآورده کنند. ضعف ساختاری در نظام اقتصادی، عدم اجرای طرح کاداستر اراضی کشاورزی (پایش، تعیین کاربری و سند دار کردن زمین های کشاورزی) ، رانت قانونی و اطلاعاتی، سوء استفاده از قدرت، مشکلات قانونی و کشاورزی کم بازده و سود هنگفت ناشی از تغییر کاربری زمین، دلایلی می شوند تا زمین خواری شکل گرفته و عده ای به آن رو بیاورند. در فراز و فرود رسانه ای این معضل، از اوایل امسال اخبار غیر موثقی پیرامون برکناری مجید محمدی فر، شهردار وقت منطقه ۹ شنیده می شد که در نهایت ۲۰ تیرماه این خبر اعلام شد و شخص دیگری به جای او جایگزین شد. در اولین بازخورد خبری این تغییر مدیریتی در شهرداری، روزنامه ها و خبرگزاری های محلی او را اولین قربانی مبارزه با کوه خواری عنوان کردند و البته محمدی فر نیز کلام خاصی در این مورد نگفت و عملا سکوت پیشه کرد.

با او در دفتر روزنامه به گفت و گو نشستیم تا از جریانات ناگفته معضل کوه خواری مشهد و از مسائل پیرامون آن برایمان بگوید. محمدی فر که ذاتا جدی اما شوخ طبع است، روحیه پرشور و سازش ناپذیر دارد. دیدگاه هایی فرای اختیارات مدیریت شهری دارد و از هم صحبتی با او می توان حدس زد که می تواند همزمان هم شهردار و هم مسئول برقراری امنیت و رسیدگی به مشکلات اجتماعی منطقه ای از شهر باشد. تا حد زیادی رُک و صریح صحبت می کند و به زعم خودش اِبایی از نام بردن از اشخاص و سازمان های متخلف ندارد، اما بازهم ترجیح می دهد این اسامی منتشر نشود. او که در سه رشته مدیریت شهری، مدیریت بازرگانی و مدیریت برنامه ریزی شهری مدرک کارشناسی ارشد دارد، پیش از این معاون بازرسی شهرداری، شهردار منطقه ۱۰ و منطقه ۷، مدیر عامل شهر جدید گلبهار و در نهایت شهردار منطقه ۹ بوده است.

معتقد است قبل از قبول مسئولیت با شرایط منطقه آشنایی کامل داشته و از حاشیه های احتمالی این منطقه که به وجود خواهد آمد، مطلع بوده است. از دست اندازی نهادهای دولتی و غیردولتی به کوه های جنوبی مشهد می گوید و از تنها با کمک رسانه های محلی و سمن های محیط زیست در مقابل آنها مقاومت می کرده است. از اداره کل محیط زیست استان انتقاد می کند که کار عملی برای مبارزه با کوه خواری انجام نداد و حتی حمایتی از او صورت نگرفت.

اذعان دارد که در آن مقطع با معاونت معماری و شهرسازی اختلاف دیدگاه هایی داشته که هر بار تصمیمات جدیدی اتخاذ می شده است. مشروح این گفت و گو را می خوانید.

اگر واقع‌بینانه به موضوع اِشغال کوه‌ها نگاه کنیم، می‌بینیم که این کار توسط برخی نهادهای دولتی و غیردولتی صورت گرفته است که مساحت زیادی را در اختیار گرفته و گسترش دادند

چه زمانی مسئولیت شهرداری منطقه ۹ را به عهده گرفتید و از وضعیت این منطقه و شرایط آن مطلع بودید؟

بنده در ۲۰ خردادماه سال گذشته ابلاغ پست شهرداری منطقه ۹ را دریافت کردم. چند روز قبل از آن هنگامی که مسئولان شهرداری در مورد پیشنهاد این مسئولیت صحبت کردند و نام شهرداری منطقه ۹ که به میان آمد، بنده خدمت آن بزرگواران عرض کردم که بالغ بر ۱۰ سال در مناطق شهرداری مشهد مسئولیت دارم. طبیعتا با ظرافت‌ها و فراز و نشیب‌های مدیریتی آشنا هستم و خواهش کردم منطقه دیگری را به بنده بسپارند. به این دلیل که می‌دانستم منطقه ۹ چه حاشیه‌هایی دارد اما به عنوان مثال منطقه ۱۱ ندارد که در نهایت مسئولان شهرداری تاکید کردند ادامه فعالیتم را در شهرداری منطقه ۹ انجام دهم. حتی بنده در این باب استخاره گرفتم و جوابی هم که گرفتم مثبت بود. از روز اول شرایط حضور در منطقه ۹ را می‌دانستم. منطقه‌ای که در آن پول، سرمایه و ارزش‌افزوده باشد طبیعتا فساد و طمع درجه بالایی دارد. موقعیت جغرافیایی این منطقه که در جنوب غربی مشهد قرار گرفته و همچنین در حال توسعه است، حساسیت‌های ویژه‌ای دارد. از این موضوع اطلاع داشتم که نهایتا یک ماه یا یک‌سال می‌توانم در این منطقه خدمت کنم به شرطی که دو اصل مدیریتی را پیاده کنم و این دو شرط این است که اجازه نمی‌دهم افراد فساد و تبانی در کار انجام دهند.

مشخصا چه اقدامی برای منطقه ۹ و به ویژه مبارزه با کوه‌خواری انجام دادید؟

اولین کاری که انجام دادم این بود که منطقه را آسیب‌شناسی کردم و مشکلات و معضلات و گرفتاری‌ها را در پهنه این بخش از شهر مشهد که سایه انداخته بود، مشاهده کردم. اولین دغدغه‌ای که پیدا کردم، مسأله تصرف ارتفاعات و کوه‌های منطقه ۹ بود و مانند ویروسی بود که پهنه این ارتفاعات را دربرگرفته بود. هنگامی که شروع به کار کردم، سازمان‌های مردم‌نهاد زیست‌محیطی و مردم منطقه با بنده همکاری خوبی داشتند و حلقه بسیار مستحکمی را در آنجا به وجود آوردیم و کار را پیش بردیم. در این بین ضمیمه خراسان رضوی روزنامه خراسان و برنامه گزارش پنج صدا و سیمای خراسان رضوی بسیار کمک کردند و به این مسأله ورود پیدا کردند و این موضوع را تبدیل به یک دغدغه کردند.

مقام معظم رهبری در تاریخ ۱۷ اسفندماه سال گذشته در جمع مدیران و کارشناسان محیط‌زیست از تصرف کوه‌ها گلایه کردند و به مدیرانی که به مسئولیتشان متعهد نیستند هشدار دادند و اشاره کردند که باید به این مسأله ورود پیدا کنند. ایشان عرض کردند حتی اگر در این نوع کوه‌ها، حوزه علمیه ساخته شده است باید خراب شود و برای مسئولی که کوتاهی می‌کند تقاضای تعقیب و پیگرد قانونی کردند. در حال حاضر هنوز به سرانجام دقیق که مشخصا پاکسازی و برگشت به حالت اولیه است و تبدیل منطقه به تنفس‌گاه نسل آینده، فاصله زیادی داریم.

در مورد طرح شهر سرسبز و تمیز که پیگیر اجرایی کردن آن بودید، توضیحاتی ارائه دهید که دقیقا چه طرح و برنامه‌ای بوده است؟

پس از آسیب‌شناسی این منطقه، دریافتیم که این منطقه استعداد اجـرای یک طرح جهان‌شمول به نام «clean and green city » را دارد که در شهرهای کشورهایی مانند انگلستان، آمریکا و کانادا عملی شده و نتیجه داده است. ماهیت طرح این است که امور شهرها به ساکنان آن شهر واگذار شود یعنی از حالت دولتی و متمرکز بودن فاصله بگیرد. این طرح را با فرهنگ و اخلاق مردم کشورمان بومی‌سازی کردیم. با کمیسیون محیط‌زیست شورای شهر مذاکراتی انجام شد و پس از ۲۰۰ روز آزمایش مورد تصویب این کمیسیون قرار گرفت.

با توجه به اینکه معضل کوه‌خواری به سازمان محیط‌زیست مرتبط است، اداره کل محیط‌زیست خراسان رضوی مشخصا چه اقدامی برای جلوگیری از این معضل انجام داد؟

با احترامی که برای همه ارگان‌های دولتی قائل هستیم، سازمان محیط‌زیست متولی واقعی حفاظت و صیانت از محیط‌زیست شهری و برون‌شهری است اما عملا یک دستگاه دولتی که در محلی مستقر شده را می‌بینیم. ما توقع داشتیم که سازمان محیط‌زیست شجاعانه وارد عمل شود و اقدامی انجام دهد و حتی با هدایت سازمان‌های مردم‌نهاد محیط‌زیستی می‌توانست این معضل را کنترل کند.

چه ارگان‌های دیگری در گسترش این معضل نقش داشتند؟

اگر واقع‌بینانه به موضوع اِشغال کوه‌ها نگاه کنیم، می‌بینیم که این کار توسط برخی نهادهای دولتی و غیردولتی صورت گرفته که مساحت زیادی را در اختیار گرفته و گسترش دادند. از مجاری قانونی مسأله را پیگیری کردیم حتی همکاران منطقه ۹ شهرداری در این مسأله مضروب شدند.

گویا یکی از دلایل فشار به مدیریت جنابعالی مربوط به تمدید نکردن مجوز واحدهای تجاری موقت و عدم‌صدور مجوزهای تجاری جدید بوده است. این موضوع را تایید می‌کنید؟

یک مدیر شـهـرداری در منطقه، نماینده حوزه‌های مختلف شهرداری در آن منطقه است یعنی از طرف معاونت معماری و شهرسازی و معاونت فنی، عمران و معاونت اداری، مالی و معاونت‌های دیگر نمایندگی دارد. به همین دلیل همه امور را نمی‌تواند با تصمیم خود انجام دهد. اقداماتی از قبیل پلمب ۷۳ واحد بنگاه املاک بلوار هاشمیه با هماهنگی و دستور انجام شده است اما بعد از مدتی تصمیم بر این شد که دوباره به همان واحدها مجوز دهند.

آیا در طول زمان مدیریتی خود تلاش کردید با ارگان‌های دولتی وارد گفت‌وگو و تفاهم شوید که معضل کوه‌خواری را افزایش ندهند؟

این یک واقعیت است که بنده یک مدیر جزء در یک سازمان کل بودم، یعنی ارگان‌های دولتی آنچنان تمایلی به ارتباط برقرار کردن با من نداشتند. نهادی در بلوار سرافرازان، عملیات عمرانی را که از نگاه من غیرمجاز و بدون مجوز بود، شروع کرد و ادعا داشتند که این عملیات عمرانی هماهنگ شده است.

بنده هم اعلام کردم اگر هماهنگ شده لطفا یک برگه مستند و دستوری به من نشان بدهید و آن‌ها گفتند نیازی نیست به شهردار منطقه مستندی ارائه دهیم که این موضوع به اطلاع رسانه‌ها رسید و بنده هم جلوی اقدامات عمرانی آنها را گرفتم.

تمام اقداماتی که انجام دادم مطابق وظایف جاری بنده بوده است.

گویا شما در آن مقطع با معاونت معماری و شهرسازی شـهرداری اخـتـلاف نظـر داشـتـید

بنده اختلاف نظر نداشتم بلکه در بعضی از مسائل با یکدیگر همراه نبودیم. دو برج در منطقه ۹ بود که مجوز قلع هفت طبقه یکی از آن‌ها را داشتیم، طبیعتا مردم از شهرداری توقع داشتند که طبق قانون عمل کند و بر همین اساس وارد عمل شدم و معاونت شهرسازی عرض کرد که این کار را رأسا انجام می‌دهیم.

در روزهایی که از شهرداری رفتید، آقای سهیلی عضوی شـورای شهر در مصاحبه‌ای دلیل تغییر شهردار منطقه ۹ را تحقق نیافتن درآمدهای پیش‌بینی شده در این منطقه عنوان کردند. جنابعالی این موضوع را چطور ارزیابی می‌کنید؟

درباره اظهارنظر رئیس محترم کمیسیون برنامه وبودجه شورای شهر جناب آقای دکترسهیلی که درماه مبارک رمضان و پس ازشب‌های عزیز قدر ایراد فرمودند و برای تنویرافکارعمومی به استحضار مردم آگاه می‌رسانم دیدگاه و نظرمن همان نظر و تصمیم شهردار محترم جناب آقای مرتضوی است و تغییر اینجاب براساس مصالح سازمانی وتغییرات عادی مدیریتی صورت گرفته است؛ اما دلیل آن را گذشت زمان به خوبی برای مدیریت شهرداری، رئیس شورای شهر و مردم نجیب و فهیم مشهد مقدس روشن خواهد کرد.

بنده از مسئولان و شهردار محترم منطقه ۹ جناب آقای دکترعارف‌پور به عنوان یک شهروند عاشق محیط‌زیست درخواست دارم درجهت رفع اشغال ارتفاعات جنوبی و به منظور مبارزه با فساد دولتی حاکم برتنفس‌گاه مردم مشهد و در راستای تحقق فرمان مقام معظم رهبری بیش از گذشته تلاش کنند و از این طریق به ابهامات و شایعات درشبکه‌های اجتماعی مهر باطل بزنند. همچنین امیدوارم آقای عارف‌پور بیشتر از من کار کنند و بیشتر مورد توجه مسئولان شهرداری قرار بگیرند.

با این اوصاف چه راهکاری برای کاهش معضل کوه‌خواری و زمین‌خواری مدنظر دارید؟

هنگامی‌که برنامه‌ای وجود نداشته باشد، افرادی که از این مسأله منافع میلیاردی می‌برند تصمیمات خلق‌الساعه می‌گیرند و نتیجه وضعیتی است که در حال حاضر به‌وجود آمده است. در بسیاری از کشورها با آینده‌نگری زودتر از نیاز مردم برنامه‌ریزی می‌کنند. وقتی برنامه نباشد یک شخص سرمایه‌دار به سرعت اقدام عمرانی را انجام می‌دهد و پاسخگو نیست. در مشهد نیز مدیریت جزیره‌ای وجود دارد و مدیریت واحدی را در شهر مشاهده نمی‌کنیم.

از این موضوع اطلاع داشتم که نهایتا یک ماه یا یک‌سال می‌توانم در این منطقه خدمت کنم به شرطی که دو اصول مدیریتی را پیاده کنم و این دو شرط این است که اجازه نمی‌دهم افراد فساد و تبانی در کار انجام دهند

هنگامی‌که برنامه‌ای وجود نداشته باشد، افرادی که از این مسأله منافع میلیاردی می‌برند تصمیمات خلق‌الساعه می‌گیرند و نتیجه وضعیتی است که در حال حاضر به‌وجود آمده است

تاریخ

ذکر احوال استانداران خراسان در دوره قاجاریه – بخش ۴۰

هادی پژوهش

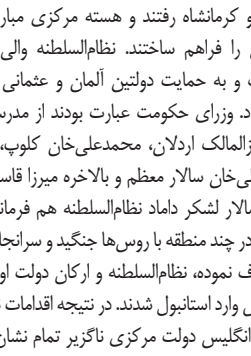

رضاقلی خان

تشکیل حکومت موقت توسط رضاقلی خان

رضاقلی خان پسر حیدرقلی خان برهان‌الدوله میرپنج (سرتیپ) سرکشیک خانه سلطنتی زمان ناصرالدین شاه بود. رضاقلی‌خان ملقب به القابی چون مجیرالسلطنه، سالار معظم، سردار مکرم، نظام‌السلطنه بوده است. وی تا سن پانزده سالگی به تحصیل اشتغال داشت و رویهم‌رفته آموزش خوبی دید و خط و ربطی پیدا کرد. فنون نظامی را هم فرا گرفت و وارد دستگاه عموی خود گردید و تدریجا مشاغلی مانند ریاست عدلیه خوزستان، نایب‌الحکومه بنادر و جزایر خلیج فارس، ریاست گمرکات جنوب، حکومت بندر و دشتستان و فرماندهی قشون آذربایجان به وی ارجاع شد. وی در ۱۳۲۲ ه.ق به حکومت لرستان و خوزستان منصوب شد و بعد از آن والی کرمان گردید. چندی حکمران کرمانشاه بود تا والی فارس شد. مدتی در فارس بود تا به تهران احضار گردید و زمانی نیز بدون شغل بود تا حکومت لرستان و خوزستان و بروجرد را مجددا به او دادند.

در ۱۳۳۳ ه.ق در بحبوحه جنگ بین‌المللی اول عده‌ای از رجال و معاریف و روحانیون برای مبارزه با قوای روس و انگلستان تهران را ترک کرده، به قم، اصفهان و کرمانشاه رفتند و هسته مرکزی مبارزه با نیروهای روس و انگلیس را فراهم ساختند. نظام‌السلطنه والی خوزستان به مهاجرین پیوست و به حمایت دولتین آلمان و عثمانی یک حکومت موقت تشکیل داد. وزرای حکومت عبارت بودند از مدرس وزیر عدلیه و اوقاف، حاج عزالممالک اردلان، محمدعلی‌خان کلوپ، ادیب‌السلطنه سمیعی، محمدعلی‌خان سالار معظم و بالاخره میرزا قاسم‌خان تبریزی (صوراسرافیل)، سالار لشکر داماد نظام‌السلطنه هم فرمانده کل قشون بود. دولت موقت در چند منطقه با روس‌ها جنگید و سرانجام قوای روسیه کرمانشاه را تصرف نموده، نظام‌السلطنه و ارکان دولت او به کرکوک و موصل رفته سپس وارد استانبول شدند. در نتیجه اقدامات نظام‌السلطنه و جنگ با روس و انگلیس دولت مرکزی ناگزیر تمام نشان‌ها و امتیازات دولت را که قبلا به نظام‌السلطنه داده بود پس گرفته و اموال او را مصادره کرد و حق ورود به ایران را از او سلب نمود.

بازگشت به ایران

نظام‌السلطنه پس از پایان یافتن جنگ کماکان در استانبول باقی ماند، درحالی‌که تمام مهاجرین به ایران بازگشتند. تا اینکه در ۱۲۹۸ که سلطان احمدشاه از طریق عثمانی عازم اروپا بود با ترتیبی که نصرت‌الدوله داد نظام‌السلطنه به حضور احمدشاه رسید و پیشکش قابل‌ملاحظه‌ای تقدیم شاه کرد و احمدشاه هم گناهان او را بخشید و به وی اجازه داد تا به ایران بازگردد. نظام‌السلطنه در همان سال به ایران بازگشت و مبلغی هم در تهران خرج کرد و اموال خود را پس گرفت و به انتظار ارجاع کاری روزشماری می‌کرد.

وقتی قیام کلنل محمدتقی خان پسیان در خراسان شکست خورد نیروی نظامی تمام امور را قبضه کرد و قوام‌السلطنه، رئیس‌الوزراء نظام‌السلطنه را والی خراسان نمود. قریب یک سال‌ونیم در مشهد باقی ماند و با عزت‌نفس وظایف خود را انجام می‌داد. در ۱۳۰۲ به طور ناگهانی حال مزاجی‌اش دگرگون شد و در مشهد نتوانستند او را درمان کنند. به تهران آمد و چندی بستری بود تا اینکه در ۱۳۰۳ در ۵۷ سالگی درگذشت و در امامزاده عبدالله مدفون گردید.

نظام‌السلطنه از رجال موجه و کارآمد و جدی ایران بود و پس از مرگش املاک زیادی از او باقی ماند. قسمت اعظم زمین‌های غرب تهران متعلق به او بود که سال‌ها پس از درگذشت او فرزندش محمدعلی نظام‌مافی آن‌ها را فروخت و قسمتی را نیز صرف خیرات و مبرات کرد. در دوران کوتاه حکمرانی نظام‌السلطنه در خراسان رویداد و وقایع خاصی در تاریخ ثبت نشده است و این در حالی است که نظام سیاسی همسایه شمالی دستخوش تغییر و تحول شده بود، لذا نظام روسیه تزاری که قریب یک قرن در صدد تثبیت خود در رقابت با انگلیس‌ها در خاور ایران بود با قیام عمومی درونی و تغییر نظام از سوی بلشویک‌ها روبه‌رو شده لذا تحرکات روس‌ها در داخل ایران و خاصه خراسان به حداقل رسید.نظام‌السلطنه روحیه ضدانگلیسی و روسی داشت و چنانچه اشاره شد او حاکمی مردمدار و امین در مقایسه با سایر استانداران خراسان بود.

منبع: شرح حال رجال سیاسی و نظامی معاصر ایران (جلد سوم) با تلخیص و اضافات

برادر ارجمند جناب آقای هادی پژوهش
معاون محترم سیاسی، امنیتی استاندار فارس
بدینوسیله انتخاب شایسته شما را صمیمانه تبریک عرض نموده، سربلندی و عزت روزافزون شما را از درگاه خداوند متعال خواستاریم.
سرپرستی روزنامه «دنیای اقتصاد» در خراسان رضوی

دنیای اقتصاد
ضمیمه هفتگی خراسان رضوی
PDF
اشتراک رایگان نسخه‌الکترونیکی
با ارسال نشانی الکترونیک (Email) به شماره:
۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰
mashhad@den.ir

سرمقاله

اکوتوریسم؛ اما و اگرها؟(قسمت اول)

دکتر مژگان ثابت تیموری*

ادامه از صفحه اول...

با این همه باید دانست که «اکوتوریسم» از دو واژه «اکو» به معنای «خانه یا بوم» و توریسم، همان واژه آشنای گردشگری تشکیل شده است. بنابراین نمی‌توان آن را طبیعت‌گردی دانست چراکه واژه اکو در برگیرنده تمامی اجزای یک اکوسیستم است که بخشی از آن طبیعت است. بنابراین نبایستی طبیعت‌گردی را معادل بوم‌گردی دانست. آنچه مسلم است این واژه مصطلح و عام در حال حاضر سبب بهبود بازار گردشگری خصوصاً در جامعه جوان و تحصیل کرده است که برای دریافت آرامش روحی به دل طبیعت پناه برده و برخی نیز بر اساس تعریف ارائه شده با دید کاملاً زیست محیطی به محیط‌های تفرجگاهی وارد می‌شوند که علاوه بر لذت بردن از اوقات فراغت در دل طبیعت، با حرکاتی نمادین به پاکسازی طبیعت هم اقدام نمایند.

آنچه مهم است نفع جوامع محلی است که طبیعت و منابع طبیعی پیرامونی آن‌ها، سرمایه اصلی زندگی ایشان بوده و در صورت دست‌اندازی غیربومیان به این فضا، بایستی حقوق آن‌ها نیز تأمین شود. چه بسا که با ورود گردشگران به این محیط بکر، تأثیرات حضور ایشان از جمله ورود فرهنگ غیربومی تا تغییر و تخریب، ناامنی، باقی‌گذاشتن پسماند و زباله، شکار، آتش‌سوزی و ...، سبب مزاحمت و نارضایتی، از بین رفتن منابع زندگی بومیان و در نتیجه مهاجرت، از بین رفتن حرفه اصلی و سنتی که به دلیل وجود منابع کسب درآمد سریع و غیر بومی برای رفع نیاز گردشگران، گردیده و فضای مورد تفرج را از وضعیت طبیعی و جذاب مورد نظر خارج می‌کند.

هدف در اکوتوریسم به معنای واقعی آن، توسعه حرفه‌های بومی و سنتی برای کسب درآمد ساکنان محلی است و لذا تفرج‌کننده یا گردشگر است که باید نیاز خود را از آن محل تأمین کند و تا حد ممکن با آگاهی قبلی از آن محیط خود را به لحاظ فرهنگی، نوع پوشش و حتی رفتار اجتماعی به جامعه میزبان نزدیک کند تا بتواند به عنوان میهمانی خوب، قلمدادشده و از لذت سفر به طور کامل بهره‌مند شود. این بوم‌ها می‌تواند یک روستا با مزارع و محیط طبیعی پیرامونی آن باشد یا یک منطقه از طبیعت که در دل آن روستاها یا محل اتراق عشایر باشد. نتیجه اینکه هدف گردشگر یا منطقه هدف گردشگری است که نوع گردشگری را تعیین می‌کند اما هر چه باشد نتیجه آن باید منجر به پایداری آن نوع گردشگری، حفاظت از محیط طبیعی و اجزای آن، حفظ فرهنگ بومیان و تأمین عواید حاصله از ورود گردشگران برای جامعه محلی و میزبان باشد.

مسلم است که برای تحقق اهداف اکوتوریستی، اطلاع‌رسانی به گردشگران (خصوصاً گردشگران ناآشنا) و آموزش ایشان قبل از سفر در اولویت قراردارد، چراکه هم باعث کاهش صدمات و خسارات برای گردشگر و هم سبب رضایتمندی جامعه میزبان خواهد شد. به این منظور تربیت راهنمایان گردشگری در تخصص‌های مختلف می‌تواند یکی از روش‌های مناسبی باشد که علاوه بر ایجاد اشتغال برای گروهی از افراد جوان، دلسوز و علاقمند، برنامه‌سفری هدفمند را ارائه نماید. خوشبختانه در این مسیر گام‌هایی نیز برداشته شده و راهنمایان گردشگری متخصص بوم‌گردشگری، طبیعت‌گردشگری و زمین‌گردشگری که اغلب از میان طبیعت دوستان، فارغ‌التحصیلان رشته‌های محیط‌زیست، اکوتوریسم و گرایش‌های مختلف گردشگری و دوره دیده هستند، وارد این حرفه شده‌اند. در این مسیر، شناسایی نقاط هدف گردشگری طبیعی و بوم گردشگری، یکی از وظایفی است که باید سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری با مشاوره و مشارکت سازمان حفاظت محیط زیست، به آن بپردازد تا نقاطی با درجات امنیت، آسایش، تنوع و مجاز شناسایی و پس از رتبه بندی به آژانس‌های گردشگری ارائه شود تا بر اساس آن، راهنمایان گردشگری، اطلاعات خود را تکمیل و برای معرفی این خدمت به مشتریان اقدام نمایند. البته لازم به ذکر است که پس از شناسایی نقاط هدف گردشگری بایستی، ساکنین محلی نیز مطلع شوند تا مهیای پذیرایی از میمانان خود باشند. سپس با ارائه آموزش‌های لازم به هر دو گروه تفرج‌کننده و میزبان، اقدام به برگزاری تورهای گردشگری طبیعی کرد.

لازم به ذکر است که بهره‌برداری از هر فضا باید براساس ظرفیت تحمل محیطی آن صورت پذیرد، چراکه در غیر این صورت عواقب زیست محیطی، اجتماعی- فرهنگی و اقتصادی خواهد داشت که در زمانی نه چندان طولانی، آن محیط را غیر قابل بهره‌برداری برای ساکنان و تفرج‌کنندگان خواهد نمود. لذا بر اساس محاسبات ظرفیت تحمل محیطی و نیز شناسایی نقاط آسایش در بوم‌های هدف، باید اقدام به برنامه‌ریزی مناسب برای طبیعت‌گردان، بوم‌گردان و زمین گردشگران شد. این برنامه باید توسط مسئولان مربوطه به صورت دستورالعمل در اختیار آژانس‌های گردشگری و گروه‌های تفرج‌کننده برسد تا از ورود بیش از ظرفیت پرهیز شده و فضا برای بهره‌برداری مناسب و آرام‌بخش، که هدف این نوع گردشگری می‌باشد، تأمین شود.

***عضوهیأت علمی گروه مدیریت و برنامه‌ریزی گردشگری، پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی**

دنیای اقتصاد
برای سفارش و رزرو آگهی با ما تماس بگیرید
پذیرش آگهی:
۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵
پذیرش اشتراک:
۰۵۱- ۳۷۶۸۶۱۳۶
سازمان آگهی‌ها
mashhad@den.ir

در گفت‌وگوی «دنیای اقتصاد» با کارشناسان مطرح شد؛

شمشیر دولبه سرمایه‌گذاری در اکوتوریسم

دنیای اقتصاد، فاطمه رافع- کارشناسان و صاحب‌نظران عرصه اقتصاد بارها و بارها در باب توسعه پایدار به ایراد سخن پرداخته‌اند و راهکارهای متعددی نیز برای تحقق این امر مطرح کرده‌اند؛ گسترش اکوتوریسم یکی از این راهکارهای ارائه شده است که از سال ۱۹۹۰ مورد توجه قرار گرفت.

به گواه آمار، بهشت چهار فصل ایران رتبه پنجم جهان را از نظر جاذبه‌های اکوتوریستی به خود اختصاص داده با این حال به اذعان صاحب‌نظران و متولیان این عرصه، اکوتوریسم در کشور ما مغفول مانده است و حتی هنوز در شناسایی و معرفی جاذبه‌های طبیعی کشور نیز چندان موفق نبوده‌ایم.

کارشناسان بر این باورند که توسعه اکوتوریسم یک توسعه پایدار است و برای تحقق آن باید بخش خصوصی به این عرصه وارد شود و در این زمینه سرمایه‌گذاری کند اما نباید از این واقعیت نیز غافل شد که سرمایه‌گذاری در اکوتوریسم همانند شمشیر دو لبه‌ای است که از یک سو ممکن است توسعه طبیعت‌گردی را به دنبال داشته باشد اما از سوی دیگر اگر این توسعه، غیراصولی و بدون برنامه باشد، آثار مخرب و جبران‌ناپذیری بر محیط زیست خواهد داشت.

دامن پاک: اکوتوریسم مهجور مانده و با وجود پتانسیل‌های بسیار موجود، به آن پرداخته نشده است. اگر متولیان امر بیشتر به این حوزه بپردازند زمینه مناسبی برای اشتغال فراهم می‌شود

اگرچه در کشور رتبه‌بندی خاصی در زمینه جایگاه استان‌های مختلف در زمینه اکوتوریسم وجود ندارد با این حال با توجه به اینکه بیشتر جاذبه‌های اکوتوریستی کشور، از عرصه‌های کویری و بیابانی گرفته تا جنگل و کوهستان، در خراسان رضوی وجود دارد، می‌توان ادعا کرد این استان جایگاه خوبی را در این زمینه به خود اختصاص داده است؛ اما دریغ و افسوس که با وجود چنین ظرفیت‌هایی هنوز شاهد هستیم که طبیعت‌گردی‌ها لجام‌گسیخته و بدون برنامه است و در نتیجه نه تنها آثار چندان مثبتی برای افزایش رفاه، شکوفایی اقتصاد و بهبود وضع زندگی بومیان منطقه ندارد بلکه تبعات منفی و مخربی نیز بر محیط زیست دارد.

برنامه‌ریزی مدون، تأمین زیرساخت‌ها، ورود بخش خصوصی، مشارکت بومیان منطقه، توسعه اکوتوریسم همپای توسعه گردشگری مذهبی در خراسان رضوی، فرهنگ‌سازی، شناسایی و معرفی ظرفیت‌های اکوتوریستی و ... از جمله راهکارهایی است که کارشناسان و صاحب‌نظران در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» برای توسعه صحیح اکوتوریسم مطرح کرده‌اند.

■ فراهم نشدن زمینه استفاده از جاذبه‌های اکوتوریستی

مدیرگروه اقتصاد گردشگری پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد با بیان اینکه طبق تعریف انجمن جهانی اکوتوریسم، گردشگری طبیعت سفری مسئولانه به مناطق طبیعی است که باعث بهبود زندگی مردم منطقه می‌شود، اظهار می‌کند: **در توسعه اکوتوریسم باید مسئولانه بودن سفر به طبیعت و پایداری محیط زیست مد نظر باشد و همچنین در این سفر جنبه‌های اقتصادی و رفاه و بهبود زندگی مردم منطقه نیز حائز اهمیت است.**

دکتر هادی رفیعی به این نکته نیز اشاره می‌کند که ایران جایگاه پنجم تنوع زیستی را در بین کشورهای جهان به خود اختصاص داده است و خاطرنشان می‌کند: این امر یک موقعیت ویژه و یک موهبت است با این حال این جایگاه نباید باعث شود در اکوتوریسم سفر مسئولانه و بهبود وضع زندگی مردم محلی را نادیده بگیریم.

این عضو هیأت علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد با اشاره به جنبه‌های اقتصادی توسعه اکوتوریسم می‌گوید: توسعه اکوتوریسم قطعا اشتغال منطقه را تحت تأثیر قرار می‌دهد و می‌تواند منابع درآمدی به همراه داشته باشد؛ در یک نگاه کلان‌تر این صنعت برای دست‌اندرکاران ارزش افزوده ایجاد می‌کند؛ همچنین توسعه اکوتوریسم رفاه مردم منطقه را افزایش می‌دهد زیرا به واسطه وجود این جاذبه‌های طبیعی زیرساخت‌هایی در این مناطق فراهم می‌شود که همین امر افزایش رفاه بومیان را به دنبال خواهد داشت و زنجیره خدمات را تحت تأثیر قرار می‌دهد.

رفیعی با بیان اینکه حدود ۳۰ تا ۴۰ درصد جاذبه‌های زمینه استفاده از این جاذبه‌ها به درستی فراهم نشده است؛ با وجود اینکه خراسان رضوی از جاذبه‌های کویری، دشت، کوهستان، جنگل و ... برخوردار است اما این بخش هنوز در استان مغفول مانده است.

■ گردشگری طبیعت، همپای گردشگری مذهبی

مدیرگروه اقتصاد گردشگری پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد در خصوص علت مغفول ماندن اکوتوریسم در خراسان رضوی اینطور پاسخ می‌دهد: حدود ۹۰ تا ۹۵ درصد سفرها به خراسان رضوی با هدف زیارت انجام می‌شود اما هنوز نتوانسته‌ایم از حضور زائران در توسعه بخش‌های مختلف گردشگری استفاده کنیم؛ اگر گردشگری طبیعت همپای گردشگری مذهبی مطرح شود، نه تنها گردشگری توسعه همه‌جانبه می‌یابد بلکه به زیارت هم غنا می‌بخشد و باعث افزایش ماندگاری زائران نیز می‌شود.

رفیعی عدم شناخت جاذبه‌های اکوتوریستی استان را یکی از چالش‌های گردشگری طبیعت می‌داند و خاطرنشان می‌کند: هنوز در استان نتوانسته‌ایم چند منطقه اکوتوریستی را به عنوان برند و شاخص در این زمینه معرفی کنیم؛ برای برند شدن یک منطقه اکوتوریستی باید زیرساخت‌ها فراهم شود و با فراهم ساختن این زیرساخت‌ها می‌توان برای مباحث تورگردانی و ... برنامه‌ریزی کرد. وی با اشاره به اینکه خراسان رضوی به لحاظ ورود زائران رتبه نخست کشور را دارد، تأکید می‌کند: می‌توانیم از این ظرفیت برای گسترش اکوتوریسم استفاده کنیم؛ با توسعه اکوتوریسم تمرکززدایی از مشهد صورت می‌گیرد و زائران به سایر شهرهای استان نیز سفر می‌کنند و از این طریق وضع زندگی آن‌ها نیز بهبود و اقتصاد این شهرها توسعه خواهد یافت.

این عضو هیأت علمی پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد با اعتقاد بر اینکه توسعه اکوتوریسم را باید با مشارکت مردم محلی در نظر گرفت، می‌گوید: یکی از پتانسیل‌ها در زمینه استفاده از ظرفیت بخش خصوصی در توسعه اکوتوریسم جوامع محلی و بومیان منطقه است که می‌توان از امکانات آن‌ها بهره‌برداری کرد.

رفیعی با بیان اینکه دولت، بومیان منطقه و بخش خصوصی در توسعه اکوتوریسم همپای هم هستند، اظهار می‌کند: اگر دولت نخواهد برای توسعه زیرساخت‌ها سرمایه‌گذاری کند، جاذبه‌ای نیز برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی وجود نخواهد داشت؛ پس از فراهم شدن زیرساخت‌ها توسط دولت، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و جامعه میزبان باید در بخش‌هایی که انتفاع دارد، صورت گیرد.

مدیرگروه اقتصاد گردشگری پژوهشکده گردشگری جهاد دانشگاهی مشهد سرمایه‌گذاری

رفیعی: هنوز نتوانسته‌ایم از حضور زائران در توسعه بخش‌های مختلف گردشگری استفاده کنیم؛ اگر گردشگری طبیعت همپای گردشگری مذهبی مطرح شود، نه تنها گردشگری توسعه همه‌جانبه می‌یابد بلکه به زیارت هم غنا می‌بخشد و باعث افزایش ماندگاری زائران نیز می‌شود

در حوزه اکوتوریسم را تیغه دو لبه‌ای می‌داند و می‌افزاید: از یک طرف می‌خواهیم اکوتوریسم را توسعه دهیم و از طرف دیگر باید به خاطر داشته باشیم برای حفظ محیط زیست مسئولیت داریم. وی با بیان اینکه گاهی می‌بینیم برخی جاده‌ها در این مناطق اکوتوریستی برای دسترسی آسان‌تر آسفالت می‌شوند، خاطرنشان می‌کند: اگرچه تسهیل دسترسی به جاده خوب است اما این اقدام آسیب‌های زیادی به محیط زیست وارد می‌کند.

■ لزوم ورود بخش خصوصی به اکوتوریسم

مدیرکل حفاظت محیط زیست خراسان رضوی اکوتوریسم را از ظرفیت‌های خوب این استان برمی‌شمارد و تصریح می‌کند: طبیعت خراسان رضوی بسیار متنوع و پر جاذبه است و عرصه‌های کویری، جنگل‌ها، کوهستان‌ها و ... استان می‌تواند به توسعه اکوتوریسم کمک کند.

حمید صالحی معتقد است توسعه گردشگری طبیعت در استان خراسان رضوی نیازمند برنامه‌ریزی و حضور بخش خصوصی است و می‌گوید: از طرف دیگر زیرساخت‌هایی نیز در این زمینه نیاز است که سازمان‌های مرتبط باید آن‌ها را فراهم کنند. وی با بیان اینکه گردشگری به صورت عام در کشور ما جایگاه پایداری ندارد، خاطرنشان می‌کند: پتانسیل‌های اکوتوریسم نیز مانند سایر بخش‌های گردشگری در کشور نیازمند توجه بیشتری است و با ورود بخش خصوصی و برنامه‌ریزی‌های مدون می‌توان در این زمینه به شکوفایی رسید.

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان بر ضرورت حضور بخش خصوصی در توسعه اکوتوریسم تأکید و اظهار می‌کند: بخش خصوصی در تمام زمینه‌ها بخش خصوصی باشد رونق و پایداری بیشتری خواهد داشت.

صالحی چالش اصلی در زمینه توسعه اکوتوریسم را فراهم نبودن زیرساخت می‌داند و با تأکید بر لزوم معرفی جاذبه‌های طبیعی گردشگری خراسان رضوی به گردشگران، می‌افزاید: آشنا نبودن طبیعت‌گردان با محیط‌های طبیعی چالش دیگری است که باید در این زمینه اطلاع‌رسانی درستی صورت گیرد و اکوتوریست‌ها در قالب برنامه‌های سازماندهی شده علمی جذب مناطق طبیعی شوند.

■ بومیان، راهنمایان گردشگران طبیعت

مدیرکل حفاظت محیط زیست استان در خصوص اقتصاد اکوتوریسم ادامه می‌دهد: اقتصاد بر مبنای توریسم سراسر فرصت است؛ گردشگری در تمام بخش‌ها باعث شکوفایی منطقه می‌شود بدون اینکه هزینه زیادی را به مقصد تحمیل کند؛ مفهوم واقعی طبیعت‌گردی این است که هیچ چیزی جز رد پا در طبیعت باقی نماند و هیچ چیزی جز خاطره و یادگاری از طبیعت خارج نشود و در این صورت است که توسعه اکوتوریسم باعث توسعه اقتصادی منطقه می‌شود. وی اضافه می‌کند: توسعه اکوتوریسم می‌تواند باعث انتقال فرهنگ غنی و اصیل موجود در جوامع بومی منطقه به سایر مناطق شود.

صالحی به نقش بومیان به عنوان راهنمایان گردشگران طبیعت نیز اشاره و عنوان می‌کند: جوامع محلی باید روش برخورد با اکوتوریست‌ها را بدانند و باید در این زمینه فرهنگ‌سازی شود. وی در خصوص تبعات منفی احتمالی توسعه اکوتوریسم اینطور پاسخ می‌دهد: چیزی که در حال حاضر اتفاق می‌افتد، طبیعت‌گردی واقعی نیست زیرا آسیب‌های بسیاری از آزار حیوانات گرفته تا آتش‌سوزی و تخریب محیط به همراه دارد و این افراد در واقع از طبیعت سوءاستفاده می‌کنند؛ باید در زمینه اکوتوریسم واقعی فرهنگ‌سازی شود تا از این طریق این تبعات منفی کاهش یابد و افرادی که برای استفاده از طبیعت می‌آیند، به طبیعت‌گرد واقعی تبدیل شوند.

■ آماری از ترنول مالی اکوتوریسم نداریم

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مشهد نیز در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» با اشاره به اینکه در اکوتوریسم تأکید ویژه‌ای بر حفظ محیط زیست و بهره مالی جامعه بومی منطقه شده است، می‌افزاید: اما شاهد این هستیم که در بسیاری از طبیعت‌گردی‌ها این مسائل رعایت نمی‌شود و اکوتوریسم با مسائل و مشکلاتی از قبیل آلودگی محیط زیست و عدم انتفاع بومیان همراه است.

احمدزاده: اکوتوریسم با مسائل و مشکلاتی از قبیل آلودگی محیط زیست و عدم انتفاع بومیان همراه است

علی‌اکبر احمدزاده در پاسخ به سؤالی مبنی بر میزان ترنول مالی اکوتوریسم در خراسان رضوی اینطور پاسخ می‌دهد: در این زمینه هیچ آماری نداریم؛ این بخش تاکنون مغفول مانده است و به همین دلیل آمار دقیقی در دسترس نیست.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مشهد به اجرای برنامه‌هایی از قبیل آموزش آژانس‌های مسافرتی و تورلیدرها اشاره و اظهار می‌کند: مباحث فرهنگ‌سازی چند سالی است که در اداره کل میراث فرهنگی آغاز شده اما سایر سازمان‌ها از قبیل آموزش و پرورش و رسانه‌ها نیز باید ورود پیدا کنند.

احمدزاده در خصوص جایگاه خراسان رضوی به لحاظ جاذبه‌های طبیعی و اکوتوریستی تصریح می‌کند: رتبه‌بندی خاصی در این زمینه در کشور وجود ندارد اما می‌توان گفت بیشتر جاذبه‌های طبیعی کشور از جنگل و کوهستان گرفته تا مناطق کویری و بیابانی در استان ما وجود دارد.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مشهد در خصوص تأمین زیرساخت‌ها برای توسعه اکوتوریسم عنوان می‌کند: در یک سال اخیر برنامه‌ریزی‌های خوبی انجام شده و هماهنگی لازم بین ادارات مختلف ایجاد شده است؛ در استان خراسان رضوی جلساتی با اداره کل محیط زیست و منابع طبیعی داشتیم و یکی از مصوبات خوب ایجاد اقامتگاه‌های بوم‌گردی بوده است؛ این اقامتگاه‌ها منطبق با طبیعت منطقه خواهد بود و زمینه را برای حضور مردم و علاقمندان طبیعت و از طرف دیگر زمینه اشتغالزایی بومیان را نیز فراهم می‌کند.

احمدزاده به نقش بومیان منطقه در توسعه اکوتوریسم نیز اشاره و خاطرنشان می‌کند: باید آموزش‌هایی به دهیاران و اعضای شوراهای اسلامی این مناطق ارائه و از این طریق بومیان با گردشگری طبیعت و اهمیت آن در حوزه‌های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی و ... آشنا شوند. وی ادامه می‌دهد: تا زمانی که مردم بومی و محلی از حضور گردشگر بهره نبرند، اکوتوریسم گسترش نمی‌یابد.

رئیس اداره میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری مشهد در خصوص راهکارهای کاهش تبعات منفی گسترش اکوتوریسم بر محیط زیست اظهار می‌کند: آموزش در این زمینه نقش پررنگ و حیاتی دارد؛ همچنین باید از ظرفیت نهادها و سمن‌های مردمی در این زمینه استفاده شود.

■ توسعه اکوتوریسم توسعه پایدار است

رئیس حفاظت محیط زیست طرقبه، شاندیز نیز در این زمینه به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: بیش از ۱۰ درصد کل اراضی استان به عنوان مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست وجود دارد و اولویت اول ما معرفی این مناطق به طبیعت‌گردان است.

مرتضی شیرزور جنگل‌ها، پارک‌های ملی، مناطق کویری، گونه‌های خاص جانوری از قبیل قوچ اوریال، گونه‌های مختلف گربه‌سانان و ... را از جاذبه‌های اکوتوریستی خراسان رضوی برمی‌شمارد و خاطرنشان می‌کند: با وجود اینکه کشور ما به لحاظ غنای جاذبه‌های طبیعی رتبه پنجم دنیا را دارد اما متأسفانه نتوانسته‌ایم از این ظرفیت‌ها استفاده کنیم و خراسان رضوی هم از این مسأله مستثنا نیست.

این کارشناس محیط زیست با اشاره به اینکه خراسان رضوی توسعه اکوتوریسم را یک توسعه پایدار می‌داند تصریح می‌کند: در حال حاضر تمام تفکر سرمایه‌گذاری حول این محور می‌چرخد که باید توسعه پایدار مد نظر باشد. وی رشد متوسط انواع مختلف گردشگری را در دنیا ۱۴ درصد اعلام می‌کند و می‌افزاید: این رقم در خصوص اکوتوریسم ۳۰ درصد است و نباید از این غافله عقب بمانیم.

شیرزور با بیان اینکه افراد برای ورود به طبیعت تمایل دارند، عنوان می‌کند: آماری از میزان گردش مالی اکوتوریسم در دسترس نیست اما با در نظر گرفتن حداقل هزینه‌های یک گردشگر طبیعت از قبیل اسکان، تغذیه و ... مشخص می‌شود که عایدی فراوانی می‌توان از این طریق به دست آورد.

رئیس حفاظت محیط زیست طرقبه، شاندیز نبود برنامه مدون در زمینه گردشگری طبیعت چالش اصلی این حوزه می‌داند و معتقد است: تأمین امنیت گردشگران چالش دیگری در این حوزه محسوب می‌شود؛ منظور از امنیت، تأمین مالی و تأمین جانی گردشگران است. وی تأمین راه‌ها و جاده‌های ارتباطی را از دیگر چالش‌ها برمی‌شمارد و می‌افزاید: ایجاد این راه‌های ارتباطی هم مزیت محسوب می‌شود و هم ممکن است باعث آسیب به محیط زیست شود.

شیرزور با اعتقاد بر اینکه شناسایی و معرفی

صالحی: توسعه گردشگری طبیعت در استان خراسان رضوی نیازمند برنامه‌ریزی و حضور بخش خصوصی است؛ از طرف دیگر زیرساخت‌هایی نیز در این زمینه نیاز است که سازمان‌های مرتبط باید آن‌ها را فراهم کنند

ظرفیت‌های گردشگری اقدام مهمی در جهت توسعه اکوتوریسم است، در خصوص نقش بومیان منطقه در توسعه گردشگری طبیعت اظهار می‌کند: بومیان منطقه می‌توانند به عنوان راهنما، گردشگران را به مناطق کمترشناخته شده هدایت و به صورت مستقیم خدماتی ارائه کنند و از این طریق برای خود درآمدزایی داشته باشند. وی با بیان اینکه مردم منطقه به صورت مستقیم می‌توانند به حفظ طبیعت کمک کنند، تصریح می‌کند: زمانی که مردم بدانند آثار حفظ طبیعت به زندگی خود آن‌ها برمی‌گردد، تمایل بیشتری به حفظ محیط زیست خواهند داشت.

این کارشناس محیط زیست با اشاره به اینکه زمانی که گردشگران وارد منطقه‌ای شوند، دولت برخی زیرساخت‌ها را فراهم می‌کند و خدماتی را ارائه می‌دهد و این امر به بهبود وضع زندگی و اقتصاد جوامع بومی آن منطقه کمک خواهد کرد، خاطرنشان می‌کند: با این حال بخش خصوصی جزء ارکان اصلی سرمایه‌گذاری در توسعه اکوتوریسم محسوب می‌شود زیرا دولت سازوکار، نیرو و تجهیزات کافی را برای ارائه خدمات اکوتوریسم در اختیار ندارد.

شیرزور با تأکید بر اینکه اکوتوریسم اگر به صورت اصولی گسترش یابد، یک توسعه پایدار است، در خصوص تبعات منفی احتمالی توسعه اکوتوریسم تصریح می‌کند: گسترش اکوتوریسم آسیبی به طبیعت نمی‌زند؛ باید آموزش‌هایی برای گردشگران طبیعت داشته باشیم؛ از طرف دیگر باید آموزش‌هایی نیز به لیدرها و تورگردان‌ها ارائه شود. وی با بیان اینکه گردشگران طبیعت حق تخریب محیط زیست و برداشت خاک و گیاه و ... را ندارند، عنوان می‌کند: به طور اصولی طبیعت‌گردی آسیبی به منطقه نمی‌زند اما در صورت عدم رعایت ضوابط قانونی تبعاتی از قبیل انباشت زباله، تخریب محیط زیست، تخریب گونه‌های گیاهی و ... را به دنبال خواهد داشت.

رئیس حفاظت محیط زیست تربت‌جام در توضیح اکوتوریسم می‌گوید: اکوتوریسم یا طبیعت‌گردی عبارت است از یکی از نوع گردشگری که در بستر طبیعت صورت می‌گیرد اما بین اکوتوریسم و طبیعت‌گردی تفاوت وجود دارد؛ به عبارت دیگر هر گونه طبیعت‌گردی اکوتوریسم تلقی نمی‌شود و اکوتوریسم زیر مجموعه طبیعت‌گردی است؛ اکوتوریسم یعنی تورهای گردشگری به منظور جذب انواع طبیعت‌دوستان، طبیعت‌شناسان، دانشمندان، هنرمندان و ماجراجویان که انگیزه اصلی آنها صرفا تفریح نیست بلکه به تماشای شگفتی‌های طبیعت، گونه‌های کمیاب، پدیده‌های طبیعی و حتی‌الامکان در شرایط دست نخورده و بکر می‌روند.

■ اکوتوریسم؛ راهکاری برای توسعه پایدار

جواد دامن‌پاک با بیان اینکه از سال ۱۹۹۰ اکوتوریسم به عنوان راهکاری برای توسعه پایدار توسط سازمان‌های غیردولتی، کارشناسان توسعه و مراکز دانشگاهی مطرح شد و مورد مطالعه قرار گرفت، تصریح می‌کند: بنابراین اصطلاح اکوتوریسم هم به عنوان یک مفهوم و هم به صورت شاخه‌ای از اقتصاد تعریف می‌شود.این کارشناس محیط زیست به این نکته نیز اشاره می‌کند که تاکنون تحقیقاتی در خصوص میزان درآمدزایی اکوتوریسم انجام نشده و آماری در این زمینه در دسترس نیست و می‌افزاید: با توجه به ظرفیت‌های موجود در زمینه اکوتوریسم در استان، ضرورت سرمایه‌گذاری هم توسط بخش دولتی و هم بخش خصوصی احساس می‌شود؛ بخش دولتی باید زیرساخت‌ها را فراهم کند و بخش خصوصی نیز برای بهره‌برداری از آن‌ها سرمایه‌گذاری کند.

دامن‌پاک با بیان اینکه مشکلاتی در زمینه توسعه اکوتوریسم وجود دارد، خاطرنشان می‌کند: بهره‌برداری از جاذبه‌های اکوتوریستی اگر اصولی و طبق برنامه نباشد، آسیب‌هایی را از قبیل بحث آلودگی‌های زیست محیطی به دنبال خواهد داشت؛ توسعه اکوتوریسم بر اساس برنامه مدون و به دور از لجام‌گسیختگی میزان آثار تخریبی را به حداقل می رساند. رئیس حفاظت محیط زیست تربت‌جام با اشاره به اینکه گسترش اکوتوریسم می‌تواند باعث توسعه اقتصادی جوامع بومی شود، اظهار می‌کند:

از طرف دیگر بومیان می‌توانند از طریق اکوتوریسم، فرهنگ خود را نیز به سایر مناطق منتقل کنند.

دامن‌پاک معتقد است اکوتوریسم مهجور مانده و با وجود پتانسیل‌های بسیار موجود، به آن پرداخته نشده است و می‌گوید: اگر متولیان امر بیشتر به این حوزه بپردازند زمینه مناسبی برای اشتغال فراهم می‌شود و از این طریق بخشی از مشکلات اقتصادی موجود برطرف خواهد شد. وی ادامه می‌دهد: به نظر می‌رسد تهیه طرح جامع گردشگری و احصاء تمامی توانمندی‌ها در زمینه اکوتوریسم، معرفی و شناساندن این توانمندی‌ها به مردم و سرمایه‌گذاران، ایجاد زیرساخت‌های مورد نیاز و فراهم کردن بستر لازم توسط دولت جهت ورود سرمایه‌گذاران بخش خصوصی شهرستان، استان و کشور به این عرصه

شیرروز: آماری از میزان گردش مالی اکوتوریسم در دسترس نیست اما با در نظر گرفتن حداقل هزینه‌های یک گردشگر طبیعت از قبیل اسکان، تغذیه و ... مشخص می‌شود که عایدی فراوانی می‌توان از این طریق به دست آورد

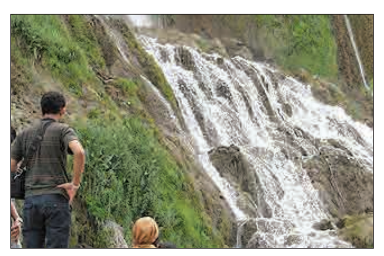

و نیز پشتیبانی و ارائه تسهیلات مختلف به بخش خصوصی، راه را برای توسعه فعالیت‌های گردشگری طبیعت فراهم می‌کند.

این کارشناس محیط زیست با بیان اینکه امروزه موضوع اشتغال یکی از اصلی‌ترین و مهم‌ترین موضوعات و دغدغه‌های دولت است، می‌افزاید: فعالیت‌های گردشگری نیز در کنار سایر بخش‌ها و فعالیت‌های اقتصادی می‌تواند نقش مهمی در ایجاد اشتغال و توسعه اقتصادی به عنوان اولویت اصلی دولت بر عهده گیرد.

اکوتوریسم و وضعیت آن در استان خراسان رضوی

■ محمد مهدی توکلی*

طبق تعریف انجمن جهانی اکوتوریسم، «اکوتوریسم سفری است مسئولانه به مناطق طبیعی که موجب حفظ محیط زیست و بهبود زندگی مردم محلی شود.» اکوتوریسم یکی از انواع فعالیت‌های گردشگری و از زیر مجموعه‌های «طبیعت‌گردی» است که بنا به تعریف ارائه شده، سه موضوع و معیار مهم، آن را از سایر انواع گردشگری متمایز می سازد :

اول، سفر مسئولانه و بدون تخریب محیط زیست، دوم، حفظ فرهنگ و محیط زیست و سوم، بهبود وضعیت اقتصادی مردم بومی و محلی. به دلیل اینکه این نوع از گردشگری کمترین اثر منفی را در طبیعت بر جای می‌گذارد و کاملاً مطابق با اصول توسعه پایدار است، از آن به عنوان «توریسم پایدار» نیز یاد می‌شود. اکوتوریسم در قرن حاضر از چنان اهمیتی برخوردار است که سازمان ملل متحد، قرن ۲۱ را «قرن اکوتوریسم» نامیده است.

اکوتوریسم به محیط زیست، منابع طبیعی و تنوع زیستی، ارزش اقتصادی می‌دهد. بنابر آمارهای جهانی گردشگری، رشد اکوتوریسم در مناطق مختلف، سالانه از ۱۰ تا ۳۰ درصد متغیر است و شمار اکوتوریست‌ها حدود هفت درصد از کل گردشگران را تشکیل می‌دهد بنابراین اکوتوریسم آینده‌ای پر رونق در صنعت گردشگری به ویژه در کشورهای مستعد خواهد داشت.

مشارکت جوامع محلی در مبحث اکوتوریسم از ضروریات اجرای طرح‌های گردشگری در یک منطقه است. این مشارکت می‌تواند به صورت استفاده از توانمندی‌های افراد محلی به عنوان راهنمایان اکوتوریسم و راهنمای محلی، همکاری در حفاظت از محیط زیست و طبیعت و استفاده از خدمات آن‌ها مانند فروش و ارائه سوغات محلی، صنایع دستی و محصولات کشاورزی و همچنین استفاده از اقامتگاه‌های محلی و روستایی باشد. در صورتی که در طبیعت‌گردی و اکوتوریسم اصول حفاظت از محیط زیست رعایت نشود، مطمئناً به دلیل اینکه گردشگر به صورت مستقیم با طبیعت بکر، درختان، گیاهان و حیات وحش در ارتباط است، می‌تواند اثرات مخربی بر محیط زیست طبیعی و همچنین جوامع انسانی اطراف داشته باشد

و این شعار که اساس اکوتوریسم نیز هست، حتماً باید مورد توجه طبیعت گردان قرار گیرد:

«در طبیعت چیزی به جا نگذارید، جز رد پا؛ از طبیعت چیزی با خود نبرید، جز عکس و خاطرات زیبا؛ در طبیعت چیزی را نکشید، جز وقت»

در حال حاضر و با توجه به اوضاع سیاسی و اقتصادی کشور، گردشگری و به تبع آن اکوتوریسم می‌تواند یکی از بهترین گزینه‌ها جهت برون‌رفت از بحران و رونق‌دهنده اقتصاد تک قطبی (صادرات نفت) کشور باشد. بی‌تردید از بین رفتن تحریم‌ها، تأثیر مثبتی بر اقتصاد کشور و در رأس آن صنعت گردشگری خواهد داشت و حضور گردشگران خارجی فرصت مناسب و مغتنمی برای شناساندن پتانسیل‌های گردشگری ایران است. این در حالی است که ایران به دلیل تنوع در اقلیم و آب و هوا و وجود انواع زیستگاه‌های مختلف، از لحاظ جاذبه‌های طبیعی جزء پنج کشور اول دنیا بوده اما از لحاظ سطح درآمد و تعداد توریست، کمتر از ۰،۵ درصد آمار جهانی را به خود تخصیص داده است. در صورتی که استفاده از این فرصت‌ها و پتانسیل‌های موجود در دستور کار مسئولان و متولیان امر قرار گیرد، به طور حتم در آینده شاهد پیشرفت‌های شگرفی در این زمینه خواهیم بود.

استان خراسان رضوی با وسعت ۱۱،۵ میلیون هکتار، یکی از پهناورترین استان‌های کشور است؛ وجود اختلاف ارتفاع حدود ۳۰۰۰ متر بین بلندترین و پست‌ترین نقطه، وجود زیستگاه‌های متفاوت (کوهستان‌های مرتفع، بیابان، دشت‌های وسیع و کویری) در کنار هم، اقلیم و آب و هوای متنوع و وجود گونه‌های گیاهی و جانوری فراوان، باعث شده این استان از جاذبه‌های طبیعی فراوانی برخوردار باشد و جایگاه مناسبی را در سطح کشور از آن خود نماید. از جمله پتانسیل‌های دیگر این استان در بحث اکوتوریسم می‌توان به وجود کوه، صخره، جنگل، گونه‌های گیاهی و دارویی، درختان باارزش ارس (سرو کوهی)، جنگل‌های پسته وحشی در سرخس، رودخانه‌ها، چشمه‌های آب گرم، آبشار، غار، سد، رودها، روستاهای هدف گردشگری، مناطق نمونه گردشگری و مناطق تحت مدیریت سازمان حفاظت محیط زیست، حیات وحش و تنوع زیستی غنی ...اشاره کرد.

در حال حاضر استان خراسان رضوی با مجموع ۴۱ منطقه تحت مدیریت زیر نظر اداره کل حفاظت محیط زیست شامل یک پارک ملی (تندوره)، سه اثر طبیعی ملی، سه پناهگاه حیات وحش، ۲۱ منطقه حفاظت شده و ۱۳ منطقه شکار ممنوع از لحاظ تعداد، بیشترین منطقه را در سطح کشور دارد. این مناطق که دارای جاذبه‌های طبیعی فراوان و از بکرترین تفرجگاه‌های استان محسوب می‌شوند؛ مساحتی حدود دو میلیون و ۴۰۰ هکتار از سطح استان (معادل ۲۱ درصد) را در بر می‌گیرد. وجود تنوع زیستی غنی و انواع و اقسام مهره‌داران، درختان و گیاهان شاخص، امکان حضور افراد علاقمند به فعالیت‌های طبیعت‌گردی، پرنده‌نگری، مشاهده حیات وحش، تحقیقات علمی و پژوهشی و ... را فراهم می‌سازد. طبق قوانین و مقررات جاری، هر گونه سرمایه‌گذاری و اجرای فعالیت‌های طبیعت‌گردی و گردشگری در مناطق چهارگانه سازمان حفاظت محیط زیست، پس از انجام طرح‌های مدیریت مناطق (توجیهی و تفصیلی) و مشخص شدن محدوده گردشگری مدنظر امکان‌پذیر است.

سازمان حفاظت محیط زیست به صورت مشترک با سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری و سایر سازمان‌های ذی‌ربط تلاش دارد تا مباحث طبیعت‌گردی را ساماندهی کند به همین منظور «کمیته ملی طبیعت‌گردی» با هدف توسعه گردشگری پایدار در ایران از سال ۱۳۸۴ در سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری تشکیل شده است. در حال حاضر هم طی امضاء تفاهم‌نامه بین سازمان حفاظت محیط زیست و سازمان میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری، مقرر شده کمیته‌های هماهنگی طبیعت‌گردی در استان‌ها تشکیل و موضوع طبیعت‌گردی را ساماندهی و مدیریت کنند.

در استان خراسان رضوی علاوه بر علاقمندی فراوان در زمینه طبیعت‌گردی و اکوتوریسم، وجود پتانسیل‌های فراوان و افزایش تقاضا طی چند سال گذشته، متأسفانه تاکنون به صورت رسمی فعالیتی انجام نشده و آمار دقیقی از گردشگران و فعالان این حوزه در دسترس نیست. تنها تورهای یک روزه و چند روزه (گلگشت) به صورت پراکنده و بدون حضور راهنمایان طبیعت‌گردی و گاه رعایت نکردن اصول زیست محیطی، در سطح استان انجام می‌گیرد. ناگفته نماند در بین افرادی که با طبیعت در ارتباط هستند، افراد علاقمند و دلسوز از جمله ورزشکاران، کوهنوردان، غارنوردان، سازمان‌های مردم‌نهاد و ... به صورت خودجوش و با نهایت تلاش نسبت به حفظ محیط زیست و جلوگیری از آلوده‌سازی آن دوشادوش نیروهای محیط زیست فعالیت می‌کنند.

برای رونق این صنعت نیاز به متخصص و مدرس در این زمینه، تأمین زیرساخت‌ها و امکانات مناسب، وجود دانشگاه‌ها، آموزشگاه‌های تخصصی و برگزاری دوره‌های آموزشی، وجود راهنمایان اکوتوریسم و طبیعت‌گردی و آموزش جوامع محلی، مشارکت و همکاری سازمان‌ها و نهادهای ذی‌ربط و مرتبط با موضوع گردشگری، تخصیص اعتبارات و بودجه لازم، حمایت از بخش خصوصی جهت سرمایه‌گذاری، فرهنگ‌سازی و از همه مهم‌تر بازاریابی و تبلیغات مطلوب در سطح ملی و بین‌المللی است.

با توجه به ورود سالانه حدود ۲۷ تا ۳۰ میلیون زائر و مسافر و حدود ۱،۵ میلیون نفر توریست خارجی به مشهد مقدس، رونق گردشگری طبیعت و صنعت اکوتوریسم، مدت ماندگاری زائر و توریست در استان و به ویژه شهر مشهد مقدس را افزایش داده و فرصت‌های شغلی و اقتصادی فراوانی را فراهم خواهد کرد.

*** رئیس اداره محیط زیست طبیعی حفاظت محیط زیست خراسان رضوی و مدرس اکوتوریسم**

خبر

افزایش ۲ میلیون مترمکعبی تولید و مصرف آب در خراسان رضوی

ایرنا- معاون بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب مشهد از افزایش دو میلیون مترمکعبی میزان تولید و مصرف آب در خراسان رضوی طی چهار ماه نخست سال جاری خبر داد.

عباس مهری با بیان اینکه در چهار ماه نخست سال جاری ۵۶ میلیون و ۵۱۲ هزار مترمکعب آب در استان تولید و مصرف شده است، تصریح کرد : این درحالی است که این میزان در مدت مشابه سال قبل ۵۴ میلیون و ۵۹۳ هزار متر مکعب بوده است. وی افزایش دما و گرمای هوا در سال جاری را یکی از دلایل این افزایش بیان کرد و گفت: از ابتدای سال جاری با توجه به محدودیت منابع آب در استان مدیریت کاهش فشار در شبکه‌های آب اعمال و میزان مصرف آب تا حدودی مدیریت شد.معاون بهره‌برداری شرکت آب و فاضلاب مشهد با بیان اینکه هر خانوار استان در شبانه روز معادل ۷۵۰ بطری ۱،۵ لیتری آب مصرف می‌کند، افزود: سرانه آب در اختیار هر نفر در خراسان رضوی یک هزار و ۲۰۰ مترمکعب در سال است .

مهری ادامه داد: بر اساس استانداردهای تعریف شده چنانچه سرانه آب در اختیار هر نفر کمتر از یک هزار و ۷۰۰ مترمکعب در سال باشد آن کشور در آستانه تنش آبی قرار خواهد داشت بنابراین خراسان رضوی از استان‌های در آستانه تنش آبی است.

برگزاری نخستین نمایشگاه اختصاصی ایران در شمال افغانستان

ایسنا- مدیر پروژه‌های نمایشگاهی ایران در افغانستان گفت: ۲۱ تا ۲۵ مهر ماه امسال نمایشگاه اختصاصی جمهوری اسلامی ایران با مجوز سازمان توسعه تجارت، برای نخستین بار در پنج سال گذشته در استان‌های شمالی افغانستان به مرکزیت مزار شریف افتتاح می‌شود.

علیرضا صدرزاده با اشاره به جزئیات و زمان برگزاری بزرگترین نمایشگاه اختصاصی ایران در استان‌های شمالی افغانستان، اظهار کرد: نخستین نمایشگاه اختصاصی ایران پس از چندین سال، در شهر مزارشریف افغانستان می‌تواند با حضورگروه‌های تولیدی و صادراتی توانمند کشورمان از شهرهای، تهران، خراسان رضوی، مازندران، اصفهان، زنجان، کرمان، فارس، آذربایجان غربی، گیلان و مرکزی، گلستان، خراسان جنوبی، خراسان رضوی و سمنان برگزار شود. وی گفت: استان‌های شمالی افغانستان به عنوان محور صادراتی و وارداتی به کشورهای ترکمنستان و تاجیکستان، ازبکستان محسوب می‌شود و سطح مبادلات تجاری بالایی را در این کشور به خود اختصاص داده‌اند.

دیدگاه

بودن مسأله نیست؛ چگونه بودن مسأله است

احمد ناصری

تئاتر مشهد این روزها نسبت به سابق رونق خاصی گرفته است و جوان‌های زیادی برای ابراز وجود و دیده شدن در آن تلاش می‌کنند و هرکدام در دل، امیال و آرزوهایی دارند؛ خودشان را در نقطه‌هایی طلایی می‌بینند و تلاش می‌کنند تا به آن نقطه برسند.کافی است نمایشی در پارک ملت اجرا شود و شما دقایقی را جلوی درب اصلی «تئاتر شهر» قدم بزنید تا متوجه شوید شور و شوق جوانان چقدر مهارنشدنی است و همه آمده‌اند تا کار کنند و بر صحنه بدرخشند و یا کار دوستان و هم‌قطاران خود را ببینند.

اما سوال اصلی اینجاست که این استعدادها و پتانسیل‌ها در مشهد چگونه مدیریت می‌شود و چه راهکاری برای جذب آنان وجود دارد؟ آیا آن‌ها باید سرگردان برای خود در سالن‌های مختلف وقت بگذرانند و یا توسط شبه‌استادهای تئاتر مشهدی آموزش ببینند و بدون هدف و آینده رها شوند؟ نمایش هنری است که علاوه بر استعداد ذاتی به توسعه مهارت‌ها و پرورش و شکوفایی توانایی‌ها نیازمند است.کسب مهارت‌ها نیازمند سال‌ها مطالعه و تجربه است که همین امر در جوامع پیشرفته، از اهمیت بسزایی برخوردار است و بر همین اساس، مسئولان و برنامه‌ریزان بلندپایه کشور، برنامه‌ریزی‌ها و سرمایه‌گذاری‌های لازم را برای پیشرفت این هنر انجام می‌دهند. زیرا می‌دانند که اگر به این امر بپردازند قطعاً در رشد و پرورش نوجوانان تأثیرات مطلوبی خواهد گذاشت و در آینده نیز فرهنگ و اجتماع بهره لازم را از آن خواهد برد و طبیعتاً به ارتقای فرهنگ کشورشان کمک خواهد کرد.

نهادهای آموزش عمومی و خصوصا وزارت آموزش و پرورش می‌توانند این مسأله را دست بگیرند و دراین موارد مفید باشند اما متاسفانه در آن بخش هنوز به طور جدی اقدامی شکل نگرفته و همه چیز در سطح باقی مانده است.

همان‌طور که می‌دانیم نهادینه کردن تئاتر در کشورهای اروپایی از مهدکودک‌ها و مدارس آغاز می‌شود و سازمان‌ها و نهادهای دولتی نیز بخشی از فعالیت‌های فرهنگی خود را به تئاتر جوانان، اختصاص می‌دهند.

برخلاف آن، در کشور ما، متأسفانه، هیچ برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری خاصی، برای آموزش به جوانان وجود ندارد و یا اگر وجود دارد، خروجی آن درست به کار گرفته نمی‌شود و سردرگم رها می‌شود. مشهد صاحب چند دانشکده و مرکز آموزشی هنر و بسیاری مراکز خصوصی آموزش بازیگری است .

تازه به همه این‌ها کارگاه‌های مختلف کارگردانی، نمایشنامه‌نویسی و ... را اضافه کنید که بدون هیچ نظارتی و در فضایی دوستانه و خارج از عرف توسط دانش‌آموختگان مراکز مختلف کشور اداره می‌شوند . اینکه خروجی این موسسات از چه کیفیتی برخوردارند یا اصولا استاندارد و براساس اصولی طبیعی است مدنظر نیست .

آنچه در این میان ذهن انسان را به خود مشغول می‌کند پتانسیل و استعدادهایی است که زیر این بی‌اهمیتی و بی‌کیفیت بودن آموزش هدر می‌رود و تنها فایده‌اش اضافه شدن به صف طویل و بعضا عریض مشتاقان هنری است که متأسفانه انرژی حاصل از آموزش دیدن را در کافی‌شاپ یا گالری‌های مختلف صرف کرده و بدون اضافه کردن چیزی به آینده صرفا روز را شب می‌کنند. به‌نظر می‌رسد وقت آن رسیده که اداره محترم ارشاد اسلامی مشهد از حالت یک اداره ساده بیرون آمده و دست از این بی‌تفاوتی بردارد . آیا وقت آن نرسیده که نهاد متولی فرهنگ دست به فرهنگ‌سازی بزند و بودجه تعیین شده خود را صرف اموری خارج از امور سلبی نماید؟ به زبان ساده‌تر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی علاوه بر یک نهاد نظارتی و قانون‌گذار نهاد فرهنگی است .

یعنی باید در این آشفته بازار چوپانی دغدغه‌مند باشد تا نگهبانی عبوس. هدف کلاس‌های به‌وجودآمده در مشهد بیشتر خروجی دادن است تا تئاتر و رشد کردن. بیشتر فارغ‌التحصیل می‌خواهند و به همین ترتیب فقط هزینه‌های زیادی خرج می‌شود و اطلاعات مانند بسته‌های آموزشی فشرده شده به دانشجو ارائه می‌گردد بدون آنکه درکی شکل گیرد و تجزیه و تحلیلی درکار باشد. اما آیا این روند یک فرآیند دانش‌جویی است؟

سرنخ تحول در فضای آلوده به تهدید تئاتر شهرمان نه در دست کارگردانی جوان است که ناگاه با یک تریلوژی عظیم پا به میدان گذارد و چشم‌ها را مشغول خود کند و نه در اختیار جیب متورم یک سرمایه‌گذار . همه چیزش در دست متولیان و صاحب منصبانی است که هنوز نمی‌دانند اصولا تئاتر می‌خواهند یا نه. اگر بناست چراغی روشن باشد و دلی به این روشنی خوش و از پس آن پرده‌ای هر شب باز و بسته شود به چیزی جز دست و پا زدن در افول و تلاش برای بیشتر آماتورشدن نخواهد رسید.

اگر هم بناست چیزی در میان نباشد هم که راه آزموده و سفر بی‌خطر! یک برخورد سلبی دیگر و باز اصرار و آه و ناله مطبوعات و مدتی حرف و بعد هم تمام . انگار نه انگار . خیال کنید نه شهری بود نه تئاتری و نه روحی . مشتی آدم بودیم در هم می‌لولیدیم شب می‌آمد، منتظر صبح می‌شدیم . صبح که می‌شد باز بازی همان بود که بود و دقیقا هنوز مسأله این است. تئاتر این شهر کجا ایستاده است؟

«دنیای اقتصاد» از وضعیت اقتصاد تئاتر در مشهد گزارش می‌دهد؛

رونق اقتصاد تئاتر؛ وابسته به نوع مدیریت

هزینه‌های تولید در تئاتر به معنای عام، به دو بخش تقسیم می‌شوند: هزینه‌های ثابت و هزینه‌های متغیر

دنیای اقتصاد، گروه فرهنگ و هنر- زمانی‌که مسئولان و دست اندرکاران از سبد فرهنگی صحبت می‌کنند و در آمار و ارقام خود به کمبودها و یا نبودها اشاره می‌کنند و معتقدند که بر فرض مثال کتاب از سبد فرهنگی خانوار حذف شده است، در وهله اول کتاب را یک کالا فرض کرده‌اند. حال تئاتر هم مانند کتاب می‌تواند یک کالا باشد و در سبد فرهنگی جایی بگیرد و با سیاست‌گذاری به‌جا و مناسب موثر واقع شود. همانطور که یک کالا تولید می‌شود تا به دست مخاطب برسد، تئاتر هم تا مخاطب نداشته باشد کالا محسوب نخواهد شد و نمی‌تواند مفهوم «اقتصاد تئاتر» را شکل دهد.

البته وقتی تئاتر را با دیگر کالاهای عینی‌تر مقایسه می‌کنیم، تعارض‌هایی به میان می‌آید که تحلیل را مشکل خواهد کرد اما بدیهی است که با توجه به تعریف کلی کالا، تئاتر که جزء اصلی هنرهای اجرایی محسوب می‌شود یک کالای فرهنگی است که هم مختصات یک کالای اقتصادی را دارد و هم شرایط تولید فرهنگی- هنری را. پس این کالای فرهنگی که در ذات خود از نظامی اقتصادی پیروی می‌کند، همچون سایر کالاها تابع سه عنصر اقتصادی تولید، توزیع و مصرف است و چنانچه موقعیت اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جامعه به‌صورت همه‌جانبه مورد توجه واقع شود،

تئاتر می‌تواند به‌عنوان یک نهاد فرهنگ‌ساز، کارآفرین و سودآور در جامعه مطرح شود. برای رونق هرچه بیشتر تئاتر، باید ابعاد اقتصادی این هنر به درستی بررسی شود و روش‌های جذب و انباشت سرمایه و هدایت منابع مالی مناسب که از مهم‌ترین موانع و مشکلات موجود برسر

تئاتر که جزء اصلی هنرهای اجرایی محسوب می‌شود یک کالای فرهنگی است که هم مختصات یک کالای اقتصادی را دارد و هم شرایط تولید فرهنگی- هنری را

راه رونق تئاتر است، مورد توجه قرار گیرد. تئاتر هم مانند کالاهای دیگر که در پروسه تولید خود مواردی را احتیاج دارند، تولیدش موارد و زوایای مختلفی دارد که از میان آن‌ها می‌توان به «ماده اولیه»، «نیروی انسانی»، «هزینه‌های تولید» و «توزیع» اشاره کرد که مقوله «هزینه‌های تولید» بحث بسیار مهمی است. هزینه‌های تولید در تئاتر به معنای عام، به دو بخش تقسیم می‌شوند: هزینه‌های ثابت و هزینه‌های متغیر. هزینه‌های ثابت، آن دسته از هزینه‌هایی است که با تغییر تولید کالا و مصرف آن دستخوش تغییر نمی‌شود، خواه مصرف صورت بگیرد خواه صورت نگیرد.

■ هزینه ها در اقتصاد تئاتر

در اقتصاد تئاتر، هزینه‌های مربوط به پیش تولید و اجرا، هزینه‌های ثابت محسوب می‌شود. برای مثال حقوق نمایشنامه‌نویس، حق‌الزحمه کارگردان و بازیگران، هزینه طراحی و دوخت لباس، هزینه طراحی و ساخت موسیقی، هزینه طراحی و ساخت دکور، امکانات صحنه، آکسسوار، اجاره پالتو جهت تمرین، دستمزد کارکنان، اجاره دفتر و مانند آن هزینه‌هایی هستند بنا به چگونگی تولید و شیوه مصرف تغییری در آن‌ها حاصل نخواهد شد. در مقابل، آن دسته از هزینه‌های عملیاتی که در طول مدت اجرای یک نمایش صرف می‌شود، از شب افتتاح نمایش تا پایان اجرا، جزء هزینه‌های متغیر به حساب می‌آید. این هزینه‌ها شامل سالن اجرا، عوامل فنی صحنه، نور، صدا، موسیقی، ایاب و ذهاب، دستمزد کارکنان سالن اجرا و هزینه‌های تبلیغات و درج آگهی می‌شود. این هزینه‌ها در تئاتر خصوصی، طبعا باید از محل گیشه و فروش بلیت تامین شود که بهای بلیت این‌گونه اجراها چیزی نیست به‌جز قیمت تمام‌شده تولید و نهایت تلاش گروه و تهیه‌کننده بازگشت اصل سرمایه و هزینه است. همه این‌ها برای یک چیز دست به دست هم می‌دهند: مصرف‌کننده. حال باید دید که مصرف‌کننده به عنوان کسی که این کالا(فرهنگی)را برای استفاده شخصی خود مشاهده می‌کند، می‌تواند افراد بیشتری را به سالن‌های نمایش بکشاند و مسأله عرضه و تقاضا را در این میان حل کند یا خیر.

مصرف‌کنندگان محصولات هنری و مخصوصا تئاتر به دو دسته تقسیم‌بندی می‌شوند که باز هرکدام را می‌توان به شاخه‌های کوچک‌تری تقسیم‌بندی کرد. این دو دسته شامل عده‌ای می‌شود که خود شخصا انگیزه و منابع مالی و زمان کافی در اختیار دارند و با خیال آسوده به دیدن تئاتر می‌نشینند و می‌توان آن‌ها را مصرف‌کنندگان بالفعل نامید. اما در مقابل این افراد دیگرانی هستند که به طور بالفعل مصرف کننده محسوب نمی‌شوند. این عده تحت شرایط خاصی متقاضی و مصرف‌کننده تئاتر می‌شوند. علت عدم‌استقبال این افراد، عواملی همچون درآمد ناکافی و محدود برای دست یافتن به تمام چیزهایی است که به آن میل دارند. این گذری اجمالی بر اقتصاد تئاتر بود که در سطور فوق مطالعه کردید. در ادامه در خصوص فروش بلیت تئاتر، اقتصاد تئاتر استان و وضعیت تهیه‌کنندگی تئاتر در مشهد، با یک منتقد و یک مسئول در حوزه تئاتر خراسان گفت‌وگو کردیم که از نظرتان می‌گذرد.

■ امکانات فراهم است، مدیریت نیست

جواد اشگذری نویسنده و منتقد معتقد است وضعیت درآمد و فروش بلیت در مشهد دچار نوسان است، او می‌گوید: به نظر من باید این مشکل با برنامه‌ریزی کوتاه‌مدت و بلندمدت حل شود، الان ابزارهای لازم برای اقتصاد تئاتر مثل رسانه، فروش گیشه ، سالن نمایش و تماشاگر وجود دارد، ولی اتصال این عناصر در دست مدیریت دولتی است، ما باید برنامه منسجم عرضه و تقاضا را داشته باشیم، من به مردم مشهد افتخار می‌کنم چون به من یاد دادند که تئاتر را دوست دارند. در سال گذشته یک سانس از تئاتر در یک روز از فیلمی در سینما آفریقا هم بیشتر فروخته است و دلیل این نوسان هم این است که تمام تئاترهای ما تئاتر باکیفیتی نیست و مدیریت نمی‌شود و برنامه‌ریزی برای روشن نگه داشتن چراغ سالن‌ها برای ۳۶۵ روز سال انجام نمی‌شود.

اشگذری در ادامه از سلیقه‌ای بودن قیمت‌گذاری بلیت‌های تئاتر می‌گوید و تاکید می‌کند قیمت‌گذاری‌ها بدون کارشناسی صحیح است، یکی از مهمترین عناصر اقتصاد تئاتر قیمت‌گذاری صحیح و منطقی است که تماشاگر احساس نکند که دارند جیبش را خالی می‌کنند. الان قیمت‌گذاری‌ها توسط کارگردان انجام می‌شود، اما امسال یک مقداری قیمت‌گذاری‌هایی بر اساس سالن نمایش انجام شده است، من معتقدم قیمت‌گذاری‌ها باید کارشناسی شوند. وی از تقویت بخش خصوصی و تهیه‌کنندگی تئاتر به عنوان لایه‌های زیرین اقتصاد تئاتر یاد می‌کند و می‌گوید وقتی مردم تئاتری را می‌بینند دوست دارند متناسب با نیازهای روزشان باشد، وقتی در سالن تئاتر با گرمای سالن و کیفیت نامطلوب مواجه می‌شوند دیگر به تماشای تئاتر نمی‌آیند، این‌ها مشکلات مدیریتی است که نیازهای تماشاگر را می‌بینند ولی به امکانات رفاهی تماشاگر احترام نمی‌گذارد. اگر چرخه نیروی انسانی تقویت شود چرخه مالی هم تقویت خواهد شد. تماشاگر است که چرخه اقتصادی تئاتر را تغذیه می‌کند لذا باید در آرامش تئاتر ببینند.

این منتقد تئاتر با تاکید بر جایگاه برجسته تئاتر استان ادامه می‌دهد: خراسان مهد نمایش‌های سنتی آیینی بوده، الان چرا این نمایش‌ها اجرا نمی‌شود؟ بحث اینجاست که با توجه به فرهنگ تماشاگرها باید نمایشی انتخاب شود که بتواند کل سالن‌های شهر را پوشش دهد. اقتصاد تئاتر به معنی پر کردن جیب چند نفر نیست، اقتصاد تئاتر باید بتواند چرخه تماشاگر را زیاد کند. خیلی‌ها به‌خاطر تئاترهایی که از پایتخت می‌آید تماشاگر تئاتر می‌شوند و زمانی‌که این فرهنگ تماشا ایجاد شود می‌توان گفت که برنامه‌ریزی برای اقتصاد تئاتر درست انجام شده است.

اشگذری با اشاره به حساسیت تهیه‌کنندگی در تئاتر در خصوص جایگاه این نقش در تئاتر استان به «دنیای اقتصاد» می‌گوید: این جریان روی لبه تیغ است، هم می‌توانند به فکر پر کردن جیب خودشان باشند و هم می‌توانند تئاتر خوب و باکیفیت روی صحنه ببرند، ولی در مجموع تهیه‌کنندگی جزء عناصر لاینفک تئاتر کشور شده و از سال گذشته در مشهد این جریان قوت گرفته است. تهیه‌کننده هم کسی نیست که شرایط مالی را ایجاد کند، تهیه‌کننده کسی است که شرایط تولید درست را ایجاد کند، چیزی که در تهیه‌کنندگی سینما هم داریم.

صباغ: آثاری که از تهران به مشهد می‌آیند به این خاطر که با استقبال تماشاچی همراه هستند به اقتصاد تئاتر استان کمک می‌کنند

■ تئاترهای تهران به اقتصاد تئاتر استان کمک می‌کنند

رئیس انجمن نمایش استان خراسان رضوی نیز در گفت‌وگو با «دنیای اقتصاد» در پاسخ به این سوال که چگونه به آثاری که عملا آتراکسیون محسوب می‌شوند اما داعیه روشنفکری دارند می‌توان بها داد و در مقابل فروش بالایشان و بلیت‌های گرانشان سکوت کرد، می‌گوید: سعی ما بر این است که نمایش‌هایی که جنبه آتراکسیون دارند اجازه اکران در مجموعه تئاتر شهر را نداشته باشند، از نمایش‌هایی که جنبه آتراکسیون بالایی داشته باشد، استقبال نمی‌کنیم.

کیوان صباغ با ذکر این موضوع که اکنون در مشهد تهیه‌کنندگی در حال شکل‌گیری و جا افتادن است، ادامه می‌دهد: هنوز این جریان به حد ایده‌آل نرسیده که هم به نفع گروه و هم به نفع تماشاچی باشد اما سعی می‌کنیم کسانی که به فکر منافع هنرمند و مردم باشند را حمایت کنیم.

وی در ادامه با تاکید بر استقبال خوب مردم مشهد از تئاتر وضعیت بلیت فروشی را اینگونه تعریف می‌کند: سعی ما بر این است که نمایش‌هایی که هم به لحاظ فنی و هنری و هم به لحاظ فروش بلیت موفق باشند را به روی صحنه تئاتر ببریم تا تماشاچی را جذب کنند. خوشبختانه در مشهد آنقدر تماشاچی داریم که هیچ گاه متضرر نشده‌ایم اما مشکل ما امکانات تبلیغاتی است که اگر بتوانیم امکانات سخت‌افزاری را از شهرداری بگیریم قطعا میزان فروش بلیت هم افزایش خواهد داشت.

صباغ در خاتمه با تاکید بر اهمیت استقبال از کارهای خارج از استان می‌گوید: آثاری که

اشگذری: گاهی اوقات ما نمایشی می‌بینیم که با حضور چهره‌های مطرح خود فقط به مشهد می‌آید که بفروشد و برای اقتصاد تئاتر خودش می‌آید نه اینکه اقتصاد تئاتر آن شهر را تقویت کند

از تهران به مشهد می‌آیند به این خاطر که با استقبال تماشاچی همراه هستند به اقتصاد تئاتر استان کمک می‌کنند.

منابع مورد استفاده :

اقتصاد تئاتر ایران / قطب‌الدین صادقی

مروری بر مبانی اقتصاد و دیدگاه‌های اقتصاد فرهنگ / محسن فردرو

درآمدی بر اقتصاد تئاتر در ایران / حمیدرضا افشار

■ حضور چهره‌ها در مشهد منجر به حرفه‌ای‌گری در تئاتر می‌شود

اشگذری درباره تاثیر آثاری که خارج از شهر مشهد مثل تهران، تبریز و ... روی پرده می‌روند بر اقتصاد تئاتر و هنرمندان مشهد می‌گوید و تصریح می‌کند: نمی‌توانیم بگوییم این جریان صددرصد تاثیر مثبت یا منفی درپی دارد، هرجریانی اگر با برنامه‌ریزی صحیح انجام شود تاثیر مثبت دارد، حضور چهره‌ها در مشهد، تئاتر مشهد را به سمت حرفه‌ای‌گری بیشتری می‌برد. امکانات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری تئاتر مشهد را به رخ پایتخت می‌کشد، ولی به شرط اینکه انتخاب کارها با مصلحت‌اندیشی نباشد و کار با کیفیت انتخاب شود، گاهی اوقات ما نمایشی می‌بینیم که با حضور چهره‌های مطرح خود فقط به مشهد می‌آید که بفروشد و برای اقتصاد تئاتر خودش می‌آید نه اینکه اقتصاد تئاتر آن شهر را تقویت کند. تماشاگر مشهدی ثابت کرده که حاضر است برای تماشای تئاتر و کنسرت تا ۱۵۰ هزار تومان هم هزینه کند، به‌عنوان مثال در تئاترهایی که از پایتخت آمده‌اند صندلی‌های اختصاصی قبل از همه صندلی‌ها فروش رفته است. این نشان می‌دهد مردم برای تئاتر و هنر ارزش قائلند.

یادداشت

معماری؛ بستر بالندگی اقتصاد و فرهنگ

مزدا نوبری*

در جوامعی نظیر جامعه ما، با تاریخ و پشتوانه فرهنگی ارجمند و پرشمارش، مواجهه و گفتگو با جهان امروز که پس از انقلاب صنعتی در عبارتی عام، نام «دنیای مدرن» را بر آن نهاده‌ایم، چه صورتی از خود باختگی را برای خود ترسیم کند ویا مهجوری و انزوا را برگزیند، هر دو انتخاب‌هایی منتهی به فرسودگی و بی‌قدری پیشینه پر بار تمدنی‌اش خواهد بود. پس در این شرایط، تنها یک راه پیش روست و صد البته راهی دشوار و پر فراز و نشیب، که با حفظ دستاوردهای فرهنگی گذشته خود و تکیه بر ارزش‌های گرانقدر نهفته در تاریخ و هویتش، در مرحله‌ای از گذار قرار گیریم و قادر به بیان و ترجمان شایستگی‌های خویش به زبان و گفتار قابل‌فهم و قابل‌ادراک جهان امروز گردیم.

پوشیده نیست چه بر ما و چه بر غوغاسالاران جهان غرب، که بسیاری از نگرش‌ها و تمایلات گفتگویی در ذهن و زبان دنیای امروز، متکی به مفهوم و گستره اقتصاد و پویایی هر چه بیشتر آن است، که از قضا پیشینه تمدنی و فرهنگی سرزمین ما نیز، نه تنها در همه اعصار پشت سر گذاشته، از آن غافل و با آن غریبه نبوده است، که آموزه‌ها و نکته‌های بنیادین و مبسوطی را در این حوزه، لحاظ داشته و می‌شناسد.

بدین ترتیب راه چندان دشواری پیش روی فرهنگ اسلامی ایران زمین نیست تا به اتکاء آموزه‌های حکمی و دینی خود و پشتوانه‌های گسترده آن، زبان گفتگو با جهان امروز را در تمام عرصه‌ها بگشاید و صد البته پویایی و چالاکی اقتصادی را - که از ملزومات و ضمانت‌های بقای گفتگوی انسان امروز است- در بازگویی و بازخوانی فرهنگ و اندیشه خود، تضمین نماید.

با نگاهی کوتاه به تبادلات اقتصادی روزگار امروز در سرزمین خود، می‌توانیم مصادیق متعددی از انتشار مبانی هنر و فرهنگ این سرزمین را همراه با داد و ستدها و تجارت‌های اقتصادی امروز بیابیم. مثلا مقوله تولید و تجارت فرش ایرانی که همراه با بیان و معرفی نگرش‌های شکوهمند هنر و فرهنگ ایران زمین، توانسته بود یکی از مبانی تولید سرمایه و به چرخش درانداختن آن باشد. تولید و صادرات فرش ایران، طی چند دهه قبل، توانست هم جذب سرمایه‌ای مناسب و ورود منابع مالی قابل‌توجه به داخل کشور را تعریف نموده و هم بر قرن‌ها، اندیشه آرمانی ایرانیان مسلمان در شور و شیدایی به جهان هستی و خالق متعال آن، در تار و پود آثار هنری و فرهنگی شان، مهر تثبیت بزند. چرا که فرش ایرانی در ترکیب اجزا شکلی و وحدت به هم در آمیخته گره‌های پیاپی‌اش، گویی فریاد جدایی و فراق از جنت الهی را مکرر می‌دارد و رویای وصال خداوند آفریننده آسمان و آدمی را در بهشت جاودانش به آرزو، می‌بافد.

اما یک نکته در این زمینه لازم به تاکیدی جدی است، اینکه فرش ایرانی و در اساس تمامی آثار هنری مشابه در ساختار تولیدات فرهنگی این سرزمین، جملگی قائم به ذات هنری صرف خود بوده و به مثابه یک تولید موثر در زندگی امروز قلمداد نمی‌گردند و تنها شاید آیینه‌ای تابنده از اندیشه اسلامی- ایرانی مردمان کشور ما باشند که بازتاب گذشته تاریخی این سرافرازی را در خود نهفته‌اند.

اگر از مفهوم اندیشه‌ای و عام مبانی فکری ایرانیان مسلمان و شیعه که ماهیتی حکمی دارد، بگذریم. شاید دیگر پشتوانه‌های فرهنگی ما نتوانند به غیر از نقش بازتاب دهندگی تاریخ و پیشینه خود، کارکردی همگام با تمامی تحولات در زمینه نیازها وخواستارهای زندگی روزمره آدمیان داشته باشند، به جز فرهنگ و هنر به بیان رسیده در پدیده گسترده «معماری».

معماری که در ذات خود مفهومی فرهنگی و نهادینه در شیوه زندگی آدمی است، از آنجا که بر تمامی لحظات زیستن وی محیط است، از دیرباز تا آینده، همواره به گفتگو با انسان برمی‌خیزد و همراه نفس‌های آدمی در کره خاک، نقشی کنش‌گر و پویا دارد.

آدمی از لحظه تولد محاط در کنش‌های فضای پیرامون خویش و متاثر از معماری محیط خود، مفهوم زیستن را تجربه می‌کند و همین تعریف ماهوی از معماری است که از پشتوانه تاریخ و فرهنگ، تا روزگار معاصر برآدمیان سایه می‌افکند و با او به سخن درمی‌آید. سخنی سرشار و به غلظتی تمام و در رابطه‌ای متقابل با انسان.

از همین رو و به واسطه همین تعریف بنیادین، اگر دیگر پشتوانه‌های تاریخی و فرهنگی، تنها نقشی موزه‌ای یا تاثیری لحظه‌ای بر مخاطب خود دارند، اما معماری چونان موجودی زنده هم از مخاطب زمانه خود و یا دیگر زمان‌ها، تاثیر می‌پذیرد و هم بر او تاثیر می‌گذارد.

بنابراین، با هدف برقراری ارتباط میان فرهنگ دیرباز این سرزمین و مردمان امروز تمام زمین و با یادآوری آنکه این گفتگو نمی‌تواند به ضمانت پویایی اقتصادی و تولید و تحرک منابع مالی بی‌توجه باشد، معماری بستری بالنده و مستعد و مملو از قابلیت‌های بی‌شمار است.

معماری پدیده‌ای است که تنها کافی است مفهوم گفتگو با مخاطب خویش را آغاز کند، تا بی‌درنگ رابطه متقابل تاثیرگذاری و تاثیرپذیری او با مخاطب برقرار شده و پشتوانه‌های فرهنگی و فکری خویش را به وی انتقال دهد. حالا چنانچه هوشمندی اقتصادی و نگاه بهره‌وری بر این رابطه را بیفزاییم، در مناسبات ارتباطی انسان امروز، رابطه‌ای پایدار را شاهد خواهیم بود و ابزاری مناسب برای انتقال مبانی فرهنگ خود را بدست خواهیم داشت. این نگرش بهره‌وری و نظر به پایداری یک رابطه سالم و پویای اقتصادی میان پدیده فرهنگی معماری با انسان امروز، بی‌شک دسته بندی‌ها و اجزای گوناگونی دارد، که در مجموعه پیوسته‌ای از نوشتارها، سعی در تبیین و بیان آن خواهیم داشت.

در نوشتارهای بعدی از این مبحث به این نکته اشاره خواهیم کرد که از کدامین حوزه‌ها و از کدامین شیوه‌ها می‌توان بهره برد، تا رابطه‌ای پایدار میان تاثیر فرهنگی از طریق ابزار معماری، در حوزه اقتصادی زندگی آدمیان امروز برقرار شود.

*عضو هیات علمی گروه معماری دانشگاه خیام

عکس هفته

نمایشگاه هنر ترکیبی «حرف‌های خصوصی» در مشهد

عکس: صادق ذباح

■ نمایشگاه هنر ترکیبی «حرف‌های خصوصی» جمعه ۳۰ مرداد ۹۴ با حضور سیف‌الله صمدیان، دبیر جشن تصویر سال، در نگارخانه فردوسی جهاد دانشگاهی مشهد افتتاح شد.

محمدصادق دهقانی طراح، نویسنده و کارگردان به همت دختران و دست‌اندرکاران موسسه‌ی خیریه توانبخشی «همدم»، این هنر ترکیبی را ارائه می‌دهد.

گروه عکاسی «حرف‌های خصوصی» عبارتند از: شادی‌آفرین آرش، الهام برادران، علی حسینیان، شیوا خادمی، محمدصادق دهقانی، سمیرا غفاریان قالیباف، صادق سوری و فرشته کاملان.

نمایشگاه تا ۴ شهریور ۹۴ هر روز از ساعت ۱۰ تا ۱۲ و ۱۷ تا ۲۰ دایر است.

گزارشی از برگزاری سومین همایش برندینگ در مشهد؛

نقش برند در اقتصاد بخش خصوصی

علیرضایی: مهم‌ترین عامل در مراحل ایده تا شهرت یک برند، توجه به فناوری است

دنیای اقتصاد- سومین همایش برندینگ با رویکرد مصرف‌کننده با حضور فعالان اقتصادی، صنعتی و بخش خصوصی و برخی از مسئولان اقتصادی خراسان رضوی در روزهای ۲۸ و ۲۹ مردادماه سال جاری در سالن اجتماعات ساختمان ساپکو برگزار شد.

اهمیت برندینگ و برندسازی در اقتصاد بخش خصوصی، لزوم اعتمادسازی تولیدکننده برای مصرف‌کننده با برندسازی، سهم تولیدکنندگان در توسعه برند ملی، حمایت دولت از برندهای ایرانی، برند محور پایدار توسعه اقتصادی، ارتقاء کیفی برندها با جلوگیری از ورود دولت به اقتصاد و سوددهی بسیار زیاد صنعت برندینگ از جمله موضوعات مطرح شده توسط سخنرانان این همایش دوروزه بود.

■ جای برند در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی شرکت‌های خصوصی خالی است

دبیر اجرایی سومین همایش برندینگ گفت: جای برند برای تولیدات داخلی در برنامه‌ریزی‌های اقتصادی مربوط به شرکت‌های بخش خصوصی خالی است.

به گزارش ایرنا، امیرمهدی مرادی در مراسم آغاز این همایش در مشهد گفت: ارزیابی انجام گرفته در زمینه جایگاه برند در بنگاه‌های اقتصادی، نشان از کم‌توجهی به مساله برندینگ در اقتصاد کشور دارد. وی افزود: تحقیقات نشان می‌دهد در تدوین چشم‌انداز و رویکرد مدیریت بنگاه‌های اقتصادی ضعف بزرگی در حوزه برندینگ مشهود است و در عمل برنامه‌ریزی خاصی از سوی صاحبان شرکت‌ها برای برندسازی کالای تولیدی وجود ندارد. در بسیاری از بنگاه‌ها و شرکت‌های اقتصادی، بخش یا واحدی به نام مدیریت برند وجود ندارد و فرد یا واحدی برای مسئولیت برندسازی در نظر گرفته نشده است.

مرادی گفت: اکثر صاحبان بنگاه‌های اقتصادی در کشور به ثبت برند کالای ایرانی در سطح جهانی یا منطقه‌ای اهمیت نمی‌دهند و بسیاری از برندهای معروف کشور به ثبت جهانی و منطقه‌ای نرسیده و از این نظر خطر بزرگی تولیدات ارزشمند کشور را تهدید می‌کند. وی هدف برگزاری این همایش را توسعه فرهنگ برند، آموزش برندآفرینی، مدیریت برند، تاکید بر اهمیت برندهای برتر و مباحث حقوقی ثبت برند عنوان و بیان کرد: در این همایش اساتیدی از دانشگاه‌های خارجی و داخلی سخنرانی می‌کنند.

نایب رئیس انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی نیز گفت: مهمترین بحث در مساله برندینگ، اعتمادسازی تولیدکننده برای مصرف‌کننده است تا مشتری با خیال آسوده کالای دارای برند را خریداری کند.

احمد اثنی‌عشری افزود: سرمایه‌های اجتماعی بزرگترین پشتوانه یک برند هستند و تنها با اتکا به این سرمایه می‌توان به تقویت برندینگ در کشور پرداخت. وی با بیان اینکه سهم هر یک از تولیدکنندگان در توسعه برند ملی بسیار حائزاهمیت است، گفت: برندها نباید به تولیدات کوچک و خرد در کشور متصل شود بلکه صنایع بزرگی مانند پتروشیمی یا نفت نیز باید در کشور برند ملی داشته باشند.

■ ارتقاء سهم برندهای محصولات خراسان رضوی در سطح بین‌المللی

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی از ارتقاء سهم برندهای محصولات خراسان رضوی در سطح بین‌المللی در صورت همکاری دانشگاه‌های این استان خبر داد.

به گزارش فارس، راضیه علیرضایی در آیین اختتامیه این همایش گفت: بی‌توجهی به سیستم ثبت رسمی برندهای ایرانی در کشور سبب شده است تا هویت آن‌ها به درستی مشخص نشود و تولیدکنندگان با مشکلات خاصی روبه‌رو شوند.

وی بیان کرد: مهم‌ترین عامل در مراحل ایده تا شهرت یک برند توجه به فناوری است چراکه فناوری با کمک خلاقیت می‌تواند سبب ارتقاء کیفی برند در جامعه شود.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی گفت: یکی از مهم‌ترین موانع برندها در سطح بین‌المللی مشکلات و تحریم‌های سیاسی بود که به نظر می‌رسد این امر با به نتیجه رسیدن مذاکرات، تا حدودی رفع شود.

وی بیان کرد: دولت همواره تلاش می‌کند با در نظر گرفتن راهکارهای مختلف از برندهای ایرانی حمایت کند و به نتیجه رسیدن مذاکرات نیز در راستای رسیدن به این مهم است.

رئیس سازمان صنعت، معدن و تجارت خراسان رضوی، حمایت از برندهای ملی در این استان را اهمیت بالایی دانست و خاطرنشان کرد: یکی از مهم‌ترین مشکلات این بخش را می‌توان تهیه برندهای تقلبی در برخی از کشورها عنوان کرد لذا برای رفع این مشکل، صاحبان برند باید مالکیت معنوی آن‌ها را جدی بگیرند.

علیرضایی استفاده از تولید ملی و برند ایرانی را از طریق فرهنگ‌سازی در جامعه عنوان کرد و گفت: متاسفانه برخی از کالاهای نامرغوب چینی با برندهای کشورهایی همچون ترکیه در کشور ما وجود دارند که برخی از مشتریان را به سوی خود جذب می‌کنند لذا برگزاری چنین همایش‌هایی می‌تواند به مردم درباره خرید هر نوع برند آگاهی بدهد.

■ برندینگ باید محور پایدار توسعه اقتصادی باشد

رئیس اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی خراسان رضوی نیز گفت: مجموعه مشکلات اقتصادی کشور به دو دسته مشکلات کلان سازمان و بنگاه‌های اقتصادی تقسیم می‌شود.

غلامحسین شافعی ادامه داد: حوزه‌ای که در اینجا مورد بحث است مشکلات سازمان و بنگاه‌های اقتصادی است که به مشکلات بازاریابی، توسعه بازار و برند ختم می‌شود و در صدر موضوع اقتصادی تمام کشورهای پیشرفته جهان قرار دارد.

شافعی گفت: برند به عنوان یک محور پایدار توسعه اقتصادی در کشورها شناخته می‌شود و ما هم باید در راستای همین امر قدم برداریم، توسعه برند بیش از آنکه جنبه اقتصادی داشته باشد در جهت توسعه سیاسی، فرهنگی و اجتماعی اثر دارد. وی در خصوص آداب برندینگ گفت: اخلاق تجاری یک عامل مهم در پیشرفت است و باید به خاطر داشته باشیم تخریب برند رقیب در هیچ جای دنیا مرسوم نیست و مورد دوم توجه به مسئولیت‌های اجتماعی صاحب برند است.

■ ورود دولت‌ها به اقتصاد، مانع ارتقاء برندها

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و واردکنندگان خراسان رضوی گفت: تا زمانی که دولت‌ها به اقتصاد ورود پیدا کنند، ارتقاء کیفی برند صورت نمی‌گیرد.

محمدحسین روشنک اظهار کرد: برند محصولات مختلف در میزان صادرات آن نقش مهمی ایفا می‌کند، چراکه می‌تواند در حمایت از تولید بدون کارخانه در جامعه به فعالیت اقتصادی خود ادامه دهد. وی ادامه داد: وقتی برند در محصولات مطرح شد هیچ زمانی فکر نمی‌کردیم که در این مدت کوتاه تعداد برندهای معروف در کشور و حتی خراسان رضوی افزایش پیدا کند.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و واردکنندگان خراسان رضوی تاکید کرد: وقتی برند در کشور جایگاه واقعی خود را پیدا کند دیگر نیازی به وجود سازمان‌های بزرگ در کنترل کیفی و میزان استاندارد محصولات نیست، چراکه صاحب برند برای حفظ سرمایه خود میزان استاندارد و کیفیت محصول خود را ارتقاء می‌بخشد.

روشنک اضافه کرد: تا زمانی که دولت‌ها به اقتصاد ورود پیدا کنند، ارتقاء کیفی برند صورت نمی‌گیرد، بنابراین دولت به این مهم ضربه می‌زند و این امر سبب نادیده گرفتن برندهای ایرانی می‌شود. وی تصریح کرد: یکی از مهم‌ترین تأثیرات توجه به برندسازی مناسب با رویکرد مشتری‌مداری، صادرات کالای بدون برند معتبر از سوی ایران برای برخی از کشورها است، چراکه معمولا برای مشتریان خارجی نام و شهرت برند از جایگاه بالایی برخوردار است.

رئیس اتحادیه صادرکنندگان و واردکنندگان خراسان رضوی در پایان منظور از حمایت از برند در راستای مشخص شدن جایگاه تولید بدون کارخانه را متفاوت بودن دو تخصص کارخانه‌داری و برندداری عنوان و تبیین کرد: از آنجا که برند، دیرتر از سایر صنایع نتیجه خود را در جامعه نشان می‌دهد لذا هنوز به عنوان یک سرمایه عظیم در ایران شناخته نشده است.

■ صنعت برندینگ بیش از صنعت نفت سوددهی دارد

رئیس هیات رئیسه انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی با بیان اینکه ایران هیچ رتبه‌ای در برندینگ ندارد، گفت: ورود برندهای خارجی باعث کاهش ارزش پولی کشور و افزایش نرخ اجاره‌بها شده است و از طرفی این کالا ها کل کشور را به تصرف خود درآورده‌اند.

به گزارش ایسنا، رضا حمیدی با بیان اینکه امروزه شاهد قاچاق گسترده پوشاک به داخل کشور و تضعیف صنعت داخلی هستیم، ادامه داد: در سال ۲۰۱۴ صادرات پوشاک و کفش چین به ایران بر اساس آمار گمرک چین ۹۵۹ میلیون دلار و براساس آمار گمرک ایران تنها پنج میلیون دلار بوده است.

حمیدی خاطرنشان کرد: کشور ترکیه طی تاسیس سازمانی برای رسیدن به اهداف بلندپروازانه صادراتی ۵۰۰ میلیارد دلاری در نظر دارد تا در سال ۲۰۲۳ دارای ۱۰ برند جهانی و ۵۰ برند ملی باشد که با مقایسه آن با کشور ایران متاسفانه هیچ رتبه‌ای در صنعت برندینگ ندارد. وی تصریح کرد: با بررسی اهداف اقتصادی جهانی می‌توان گفت صنعت برندینگ بیشتر از چاه‌های نفت ایران سود دهی دارد.

رئیس هیات رئیسه انجمن مدیران صنایع خراسان رضوی با اشاره به اینکه برندینگ اقتصاد را رشد می‌دهد، گفت: باید باور کنیم می‌توان با کیمیای برندینگ بدون استفاده از نفت و سایر خام‌فروشی‌های ثروت ملی کشورمان، اقتصاد بسیار خوبی برای ایران به ارمغان بیاوریم.

حمیدی پیشنهاداتی به دولت برای گسترش برندینگ ارائه کرد و گفت: باور برندینگ توسط تمامی ارکان حکومت و تعریف ضوابط، قبول قانونی برند برای سرمایه حقیقی شرکت‌ها، قانون معافیت مالی برند و رفع اشکالات قانونی کپی‌رایت لازم و ملزوم پیشرفت برندینگ است. وی همچنین مبارزه جدی با قاچاق، جلوگیری از تبلیغات غیرواقعی در صدا و سیما، گسترش فرهنگ حمایت از محصول و برند، ایجاد سازمان قدرتمندی برای حمایت از برندینگ با بودجه کافی را ازدیگر مسائلی که دولت جدید برای توسعه برندینگ باید رعایت کند، عنوان کرد.

پیوست فرهنگی در پروژه‌های شهری مورد تاکید است

دنیای اقتصاد- **عضو شورای اسلامی شهر مشهد گفت: پیوست فرهنگی در پروژه‌های شهری مورد تاکید است و خوشبختانه در طرح قطار شهری مشهد شاهد پیوست فرهنگی خوبی بوده‌ایم.**

جلال فیاضی، عضو شورای اسلامی شهر مشهد در جمع خبرنگاران در خصوص ضرورت وجود پیوست فرهنگی در پروژه‌های شهری گفت: شهرداری مشهد روی مبحث پیوست فرهنگی بسیار حساس است و در همین رابطه شورای راهبردی نیز تشکیل شده است. وی با بیان اینکه باید طرح‌های پیوست فرهنگی با واقعیت‌های جامعه هماهنگ باشد به ذکر جمله‌ای از رهبر معظم انقلاب پرداخت و گفت: رهبری در یکی از سخنرانی‌هایشان فرمودند: «اگر آرمانگرایی بدون توجه به واقعیت‌ها باشد منجر به خیال‌پردازی می‌شود.». فیاضی ادامه داد: این مسأله که طرح‌های پیوست فرهنگی باید با نیاز مردم همسو باشد بسیار مهم است، زیرا در غیر اینصورت مردم آن را نمی‌پذیرند و خوشبختانه در طرح قطار شهری مشهد شاهد پیوست فرهنگی خوبی بوده‌ایم.

وی خواستار بسیج تمامی مسئولان در روند برگزاری هرچه بهتر رویداد «مشهد۲۰۱۷» شد و تصریح کرد: برای مثال می‌توان از شهرداری افتتاح خط دو قطار شهری مشهد را تا آن زمان خواستار شد.

خبر

استقرار پایگاه اهدای خون در شهرک صنعتی توس مشهد

دنیای اقتصاد، احسان صابر- برای دومین بار در سال جاری، پایگاه اهدای خون در محل شرکت صنعتی نیان الکترونیک در شهرک صنعتی توس مشهد مستقر شد و از کارمندان متقاضی اهدای خون این شرکت خون گرفت.

رئیس هیأت مدیره شرکت نیان الکترونیک که واحدی صنعتی در زمینه تولید قطعات الکترونیکی و عمدتا مخابراتی است، در خصوص استقرار پایگاه اهدای خون در این شرکت صنعتی برای دومین بار، می‌گوید: این برنامه توسط کانون فرهنگی هنری شرکت طرح‌ریزی شده و یکی از اهداف آن ترغیب پرسنل به مشارکت‌های اجتماعی است که در گام نخست اهدای خون انتخاب شد که نماد همنوع دوستی و ایثار است و جامعه به آن احتیاج دارد.سیستانی ادامه می‌دهد: به دلیل مشغله کاری فراوان و نبود وقت، انجام چنین فعالیت‌هایی در اولویت آخر افراد قرار می‌گیرد در صورتی که انجام اینگونه امور باعث ایجاد حس رضایت، شادابی و نشاط می‌شود؛ انجام چنین فعالیت‌هایی علاوه بر ایجاد سلامت روحی و جسمی، به ارتقاء سطح فرهنگی پرسنل کمک خواهد کرد.

معاون منابع انسانی شرکت نیان الکترونیک بعد اجتماعی و فرهنگی زندگی کارمندان شرکت را یکی از دغدغه‌های ذهنی مدیران ارشد سازمان برمی‌شمارد و می‌افزاید: از آنجا که کامل‌ترین نوع رشد از راه توسعه پایدار و متوازن امکان‌پذیر است، کانون فرهنگی هنری نیان الکترونیک پس از حرکت در زمینه‌های اجتماعی با برگزاری برنامه اهدای خون گروهی، در گام‌های بعدی برنامه‌های عملی در زمینه حفظ و توسعه محیط‌زیست اجرا خواهد کرد. دکتر جعفری، سرپرست تیم اهدای خون مستقر در شرکت نیان الکترونیک اظهار می‌کند: اهدای خون مستلزم صرف وقت و مراجعه به پایگاه‌های مستقر است و به همین دلیل همکاری با سازمان انتقال خون از طریق دعوت این ارگان در کارخانه‌ها و شرکت‌های صنعتی اقدام پسندیده و قابل‌احترامی است و امیدوارم این همکاری‌ها تداوم داشته باشد. هادی ظفرمند، یکی از کارمندان این شرکت است که به گفته خودش پیش از این حدود هفت مرتبه خون اهدا کرده است. وی این اقدام شرکت را بسیار خوب ارزیابی می‌کند.امیر شافعی، دیگر کارمند شرکت نیان الکترونیک نیز استقرار پایگاه اهدای خون در شرکت را اقدام مثبتی می‌داند و تصریح می‌کند: سرشت نیکو در بیشتر انسان‌ها وجود دارد و با آماده شدن شرایط این نیکویی شکوفاتر می‌شود.رضا صادقی، از دیگر کارمندان شرکت است که سابقه اهدای خون ندارد و معتقد است به دلیل اینکه مشغله زیاد باعث می‌شود افراد نتوانند خارج از محل کار اقدام به اهدای خون کنند، استقرار این پایگاه اهدای خون در شرکت اقدام مفیدی است.

در بازدید رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای شهر تهران انجام شد؛

تقدیر از خدمات «سپاد»

دنیای اقتصاد- **رئیس کمیسیون شهرسازی و معماری شورای اسلامی شهر تهران در بازدید از منطقه تجاری گردشگری سپاد گفت: سپاد در قبال خدمت به مردم یک وظیفه ملی دارد؛ همچنان که مبنای فعالیت خود را خدمت به مردم و توسعه شهر و سهامداران ایثارگرش قرار داده است.**

به گزارش روابط عمومی منطقه تجاری گردشگری سپاد، محمد سالاری با تقدیر از فعالیت‌های صورت گرفته در این منطقه به تفاوت‌ها و شباهت‌های دو کلانشهر مشهد و تهران اشاره کرد و افزود: چالش‌های مشترکی در همه کلانشهرها وجود دارد که از جمله آن می‌توان به جمعیت‌پذیری، رشد سکونت‌گاه‌های غیررسمی، چالش‌های زیست‌محیطی، مشکلات ترافیکی و... اشاره کرد. وی افزود: اما آن چیزی که مشهد را از دیگر کلانشهرها از جمله تهران متمایز می‌سازد وجود بارگاه ملکوتی امام هشتم (ع) است که این ویژگی ارزشمند سبب شد تا توریسم مذهبی بر چهره شهر تاثیر گذاشته و در حال حاضر شاهد یک شهرسازی خاص، قدیمی و با هویت در قسمت‌هایی از شهر مقدس مشهد باشیم. عضو شورای شهر تهران در ادامه اظهار کرد: سپاد در مقایسه با سایر شرکت‌های فعال در مشهد و حتی نهادهایی مانند شهرداری‌ها و شورای اسلامی شهر خدمات بی‌نظیری ارائه کرده است که حتی توانسته باری نیز از روی دوش این دستگاه‌ها بردارد.

در ادامه این نشست مدیرعامل منطقه سپاد نیز به معرفی مراکز گردشگری، تجاری و تفریحی سپاد پرداخت و اظهار کرد: سپاد مجموعه‌هایی نظیر مجتمع تجاری گردشگری الماس شرق، وصال، بازار بزرگ بین‌المللی، بازار خیام، مجتمع عمده فروشی مواد غذایی و ده‌ها مجموعه دیگر را احداث کرده که امروز در حال بهره‌برداری است و نزدیک به سه‌هزار واحد تجاری پررونق را در دل خود دارد.مهدی درهمی از سپاد به عنوان منطقه‌ای متمرکز از مجموعه‌های تجاری و گردشگری متنوع یاد کرد و گفت: سپاد به نقطه بی‌بدیل در حوزه تجاری و گردشگری کشور تبدیل شده است و در بحث تفریحات سالم مجموعه‌هایی نظیر برج پرواز صبا، باغ پرندگان، پارک ساحلی آفتاب، شهربازی سرزمین عجایب و سرزمین خورشید و همچنین مجموعه های سینمای پنج بعدی، آکواریوم شگفت انگیز ماهی‌های آب‌های شور، سیرک ملل و ده‌ها عنوان مجموعه دیگر در منطقه تجاری گردشگری سپاد مشغول فعالیت هستند.درهمی با اشاره به پروژه فناورانه و ملی تونل باد صبا، افزود: این پروژه یک شبیه‌ساز سقوط آزاد است که به عنوان پروژه‌ای استثنایی برای اولین بار در کشور و در منطقه تجاری گردشگری سپاد با معاونت علمی فناوری ریاست جمهوری، توسط متخصصان داخلی به بهره‌برداری رسیده است.

بازگشت همه به سوی اوست

خانواده محترم حسینی

غم از دست دادن پدر سخت و جانکاه است...

خزان امیدی را به نظاره نشستن، بنیاد صبر به سیلاب اشک می سپارد و سبزی چشم انداز را به خوناب جگر آذین می بندد. پرواز آسمانی سرو راست قامت روزهای زندگانی تان را چگونه باید تسلی داد، وقتی به سنگینی باری که بر دوش تان است، معترفیم؟ برای آن کبوتر پرکشیده تا آسمان هفتم، مقامی درخور جایگاه والایش و برای سیاه پوشیدگان این فراق تابسوز، صبری همسنگ این اتفاق مسئلت می نمایم.

احسان میرزاده

EastEconomy.ir
پایگاه اطلاع رسانی اقتصاد شرق

www.DONYA-E-EQTESAD.com ● Mashhad@ donya-e-eqtesad.com

روزنامه اقتصادی صبح ایران
صاحب امتیاز : دنیای اقتصاد تابان
مدیر مسئول: علیرضا بختیاری
دفتر مرکزی ویژه نامه های استانی:۴۲۷۱۰۴۵۴-۰۲۱
نشانی:خیابان مطهری، حد فاصل خیابان های سنایی و میرزای شیرازی، پلاک ۳۷۰
کد پستی: ۹۷۵۱۱-۱۵۸۶۶

دنیای اقتصاد
روزنامه صبح ایران
ضمیمه هفتگی خراسان رضوی
دوشنبه ۲ شهریور ماه ۱۳۹۴/ ۹ ذی القعده ۱۴۳۶/ ۲۴ آگوست ۲۰۱۵/ شماره ۳۵۶۱

سرپرست خراسان رضوی: شهناز رمارم
دبیر ضمیمه خراسان: احسان میرزاده
مدیر هنری:محمد عسگری
نشانی:مشهد،بلوار شهید صادقی،خیابان آپادانا،شماره ۱۳
تلفن:۳۷۶۲۴۲۷۶، ۳۶ ۶۱ ۳۷۶۸ -۰۵۱۳ نمابر:۸۹۷۸۰۲۱۷-۰۲۱
آگهی ها: ۰۹۱۲ ۴۱۹ ۸۶ ۳۵
www.EastEconomy.ir - mashhad@den.ir
ارسال نظرات:۳۰۰۰۲۲۴۸۰۰

خراسان ما

نگاهی به زبان و خط اوستایی

رضا سلیمان نوری*

این نوشتار را قصد داشتم به زبان پهلوی پارتی که مهم‌ترین زبان نیمه‌اول عصر فارسی میانه است اختصاص دهم که دوستی که این مجموعه نوشتار را تاکنون دنبال کرده، تذکری درست را مطرح کرد.
او عنوان کرد که تاکنون من زبان‌های فارسی باستان و میانه رایج در خراسان بزرگ یا تاثیرگذار بر آن را معرفی کرده‌ام اما از زبانی مهم از این دوره که هنوز هم گویشگرانی دارد، غافل شده‌ام. سخنی که به درستی بیان می‌شد زیرا من تاکنون هیچ اشاره‌ای به زبان اوستایی نداشته‌ام.
زبانی که هر چند به مرور زمان پوست انداخته و از کهن به نو تبدیل شده اما باز هم اوستایی است و به عبارتی قدیمی‌ترین زبان هند و ایرانی رایج‌تر در حوزه فلات ایران بزرگ محسوب می‌شود. پس در این نوشتار کمی بیشتر با این زبان که آن را هم می‌توان زبان خراسان بزرگ لقب داد، آشنا می‌شویم.

■ **قدمت زبان وخط اوستایی**

زبان اوستایی یکی از زبان‌های کهن ایرانی است که سند نوشتاری از آن‌ها در دست است. سرزمین مادر و پایگاه اصلی قبائل هند و ایرانی به احتمال زیاد، خطه آسیای میانه بوده است. خط و زبان اوستایی به خط و زبانی گفته می‌شود که کتاب اوستای امروزی بدان نوشته شده است. اوستا مجموعه‌ای از آیین‌ها، باورها، اسطوره‌ها، قوانین، رویدادهای تاریخی و فرهنگی ایران بزرگ است. خط اوستایی با نسخه‌های خطی باقیمانده اوستا که اغلب در یزد و کرمان و نیز شهرهایی از هندوستان مانند گجرات، نوساری و ... نگاشته شده‌اند، شناخته می‌شود.
این خط از راست به چپ نوشته می‌شود و به باور بیشتر خط‌شناسان بر پایه خط پهلوی ساخته و پرداخته شده است. حروف اوستایی به یکدیگر نمی‌پیوندند، و هر حرف جداگانه نوشته می‌شود (همانند حروف لاتین). خط اوستایی با داشتن ۱۴ نشانه برای مصوت‌ها و ۳۷ نشانه برای حروف صامت، از نظر ثبت صامت‌ها و مصوت‌های موجود در زبان آن روزگار ایران، از دقیق‌ترین خط‌های جهان می‌باشد، و کهن‌ترین نسخه خطی‌ای که تاکنون به خط اوستایی به دست آمده است متعلق به ۷۲۳ سال پیش (۱۲۸۸ میلادی) است. یادگیری خط اوستایی یا دین دبیره بسیار ساده است زیرا تنها به خاطر سپردن نشانه‌های خط کافیست برای اینکه کسی بتواند واژگان اوستایی را بخواند، و دلیل این امر آنست که پدیدآورندگان خط اوستایی کوشش کرده‌اند تا خطی بیافرینند که به یاری آن، بدون هیچ پیچیدگی بتوان اوستا را تمام و کمال و در نهایت درستی ثبت نمود و خواند. اما همواره مقوله خط و زبان دو مقوله جدا از یکدیگر هستند؛ آیا با به خاطر سپردن حروف خط اوستایی و خواندن واژگان اوستا چیزی از زبان اوستا درمی‌یابیم؟ پاسخ به این پرسش ما را وارد مقوله زبان اوستایی می‌کند.

■ **زبان اوستایی**

زبان اوستایی زبانی است که در بخش‌هایی از ایران بزرگ یعنی بخش‌های شرقی فلات ایران بدان ادبیاتی غنی پدید آمده است. این زبان هم‌ریشه و هم‌خانواده زبان فارسی باستان (زبان کتیبه‌های شاهان هخامنشی) و نیز سنسکریت (زبان کهن هندیان) می‌باشد. شباهت زبان اوستایی و سنسکریت در حدی است که این دو زبان را دو گویش از یک گروه زبانی واحد می‌دانند.
زبان اوستایی خود به دو بخش اوستایی کهن و اوستایی جدید بخش می‌شود. کهن‌ترین بخش اوستا گاهان یا گاتها نام دارد که به باور بسیاری سروده‌های خود زرتشت می‌باشد و به زبان اوستایی کهن نوشته شده است، اما به طور کلی کتاب اوستا همچون دایره‌المعارفی می‌باشد که در آن سخن از اسطوره‌ها، قوانین، رویدادهای تاریخی و فرهنگی و ... رفته است. بر اساس ویژگی‌های زبانشناختی زبان اوستایی کهن به حدود ۴۰۰۰ سال پیش بازمی‌گردد.
زبان اوستایی دارای دستوری پیچیده است و تاکنون دانشمندان نتوانسته‌اند اوستا را به درستی و بی‌شک و شبهه ترجمه نمایند، به طوری که اگر چند ترجمه گوناگون از دانشمندان مختلف را کنار یکدیگر گذاشته و مقایسه نماییم، درمی‌یابیم که حتی در برخی موارد ممکن است ترجمه‌ها یکدیگر را نقض کنند.

■ **ویژگی‌های زبان اوستایی**

دستور زبان اوستا ویژگی‌های بارز بسیاری دارد. به طور مثال نام‌ها و ضمیرها در هشت حالت گوناگون صرف می‌شوند و این هشت حالت نیز با توجه به حروفی که هر نام و ضمیر بدان ختم می‌شود، تغییر می‌یابند. همچنین نام‌ها و ضمیرها دارای سه جنس مذکر، مونث و خنثی و سه شمار مفرد، مثنی و جمع هستند.
در یکی دیگر از ویژگی‌های متمایزکننده این زبان از سایر زبان‌های هم‌عهد، حروف اضافه گاهی می‌توانند عامل باشند یعنی روی واژه پس از خود تاثیر بگذارند. همچنین فعل‌ها نیز اغلب موارد دارای پیشوندها و نیز حروف ماده‌ساز که به ریشه می‌پیوندند و شناسه‌ها می‌باشند. نکته جالب درباره این پیشوندهای افزوده شده به افعال زبان اوستایی توانایی آن‌ها در تغییر کامل معنای فعل و حتی متضادکردن آن است.
ناگفته نماند که برخی از ویژگی‌های دستوری زبان اوستایی در تعدادی از زبان‌ها و گویش‌های محلی ایران به ویژه زبان کردی سورانی هنوز باقی مانده است که خود مبحثی بسیار مهم و جذاب برای پژوهش‌های بیشتر بوده و می‌تواند بازگوکننده روابط خانوادگی ناگفته‌ای بین زبان‌های مختلف ایرانی باشد.

*کارشناس ارشد ایرانشناسی و خراسان پژوه

در نشست خبری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی مطرح شد؛

دفاع از عملکرد وزیر اقتصاد

رسولیان: استانداری هیچ وقت از میزان حمایت نکرده است

دنیای اقتصاد، احسان صابر- **رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی در نشست خبری شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی با اشاره به طرح استیضاح وزیر اقتصاد و دارایی از سوی برخی از نمایندگان مجلس شورای اسلامی گفت: اتاق بازرگانی به عنوان بخش خصوصی یکی از حرکت های خوب دولت در مسائل اقتصادی را اقدامات مثبت وزیر اقتصاد و دارایی می داند که به طور مشخص، ثبات اقتصاد کلان در کشور و کاهش تورم را درپی داشته است. عملکردهای اقتصادی خوب دولت بوده است.**

عکس: مهر/ حسین رزاق نژاد

شهابی: بخشی از مشکلات موسسه میزان مربوط به تخلفات خودش و بخشی به دلیل هجوم مردم برای دریافت پولهایشان بود

■ **موضوع استیضاح مرتبط نیست**

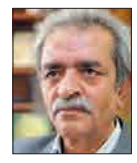

غلامحسین شافعی ادامه داد: ما به عنوان نمایندگان بخش خصوصی، عملکرد وزیر اقتصاد را مثبت ارزیابی می کنیم و معتقدیم موضوعی که برای استیضاح وی مطرح شده به وزیر وقت اقتصاد و دارایی چندان مرتبط نیست و حاصل عملکردهای گذشته بوده که مشکلات کنونی را به وجود آورده است. وی تصریح کرد: هم بانک مرکزی و هم وزارت اقتصاد و دارایی دو موضوع را مورد توجه قرار داده اند، نخست نظم دهی به موسسات مالی و اعتباری غیرمجاز کشور که آفتی بزرگ به شمار می رود و اقداماتی مثبت در این زمینه آغاز شده و دوم ثبات اقتصادی موجود است که با وجود همه تغییرات، شاهد ثبات نرخ ارز و آرامش جو کلان اقتصادی کشور هستیم. بنابراین به نظر می رسد عملکرد وزارت اقتصاد مثبت بوده

شافعی: موضوعی که برای استیضاح وی مطرح شده به وزیر وقت اقتصاد و دارایی چندان مرتبط نیست و حاصل عملکردهای گذشته بوده که مشکلات کنونی را به وجود آورده است

و امیدواریم وزیر اقتصاد که در موضوع مطروحه استیضاح دخالتی جدی نداشته و به دنبال رفع مشکلات است، مورد توجه دوستان قرار گیرد.
رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی در تشریح موضوعات شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی استان، اظهار کرد: یکی از موضوعاتی که در این جلسه مطرح شد و مورد تایید شورا قرار گرفت، تهیه برنامه های دوران پساتحریم استان خراسان با محوریت شورای گفتگو ظرف مدت دو ماه و آوردن به صحن شورا و عملی کردن آن برنامه بود. وی از افتتاح مرکز آموزش و پژوهشهای اقتصادی استان و نیز راه اندازی مرکز مطالعات استراتژیک صادرات خراسان رضوی در دو هفته آینده خبر داد.
شافعی اظهار کرد: براساس نظرسنجی که از اعضای شورای گفتگو درباره تشکیل شورای اتاقهای مشترک بازرگانی ایران با سایر کشورها انجام گرفت، مقرر شد پس از جمع بندی نظرات برای تاسیس شعبه های اتاق مشترک در استان خراسان در راستای استفاده از موقعیت جدیدی که به وجود آمده، اقدام کنیم.
نائب رئیس اتاق بازرگانی ایران از برگزاری همایش سالانه بهبود محیط کسب و کار در مشهد به عنوان یکی دیگر از موضوعات مطرح شده در شورای گفتگو نام برد و افزود: این همایش طبق برنامه انجام می شود و از مدیرانی که در راستای بهبود محیط کسب و کار اقدام کرده اند تقدیر می شود.
شافعی عنوان کرد: تعدادی از شرکتهای حمل و نقل استان مشکلاتی داشتند و امروز در شورای گفتگو تصویب شد طی نامه ای تا زمان تشکیل شورای حل اختلاف گمرک، از فعالیت این شرکتهای حمل و نقل جلوگیری نشود و آنها بتوانند به کار خود ادامه دهند.

■ **افتتاح مرکز تحقیقات سرمایه گذاری**

مدیرکل امور اقتصادی و دارایی خراسان رضوی نیز گفت: در بخش صادرات که از برنامه های مهم استان است و استاندار نیز بر لزوم صادرات دو میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلاری سالانه از استان تاکید کرده، لازم است زمینه های لازم فراهم شود و در این راستا شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در خراسان رضوی مقرر کرد فرایند صادرات و واردات کالا در استان از گمرکات بررسی شود و زمان این فرایند به حداقل کاهش یابد تا بخش هایی که موجب کندی کار و افزایش مدت زمان انجام امور می شود، لغو شود.
سیدعلی شهابی افزود: با توجه به گرایش خارجی ها برای سرمایه گذاری در ایران پس از توافق هسته ای و نیز تاکیدات رئیس جمهور مبنی بر لزوم سرمایه گذاری ها در راستای تولید کالاها به طور مشترک و یا تحت لیسانس در ایران؛ در استان هم مرکز تحقیقات سرمایه گذاری خارجی در حال آماده سازی است تا فرصت های سرمایه گذاری در بخش های صنعت و معدن شناسایی و به هیات های خارجی ارائه شود. در ادامه جلسه و با آغاز سوالات خبرنگاران از اعضای شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی؛ خبرنگار دنیای اقتصاد درباره موضع گیری های استانداری در برابر موسسات مالی واعتباری به‌ویژه میزان سوال کرد.

■ **هیچ وقت از میزان حمایت نکردیم**

مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی و بین الملل استانداری خراسان رضوی گفت: ما هیچوقت از موسسه میزان حمایت نکردیم و مسئولیت نظارت و کنترل موسسات مالی و اعتباری با بانک مرکزی است. بخشی از مشکلات موسسه میزان مربوط به تخلفات خودش و بخشی به دلیل هجوم مردم برای دریافت پولهایشان بود که نتوانست تامین نقدینگی کند و این اتفاقات برایش رخ داد.
علی رسولیان تصریح کرد: اگر در آن برهه از زمان استانداری هم از مشکلات میزان سخن می گفت، در واقع به مشکلات دامن می زد. از روز نخست بروز مشکلات این موسسه، برای حمایت از حق و حقوق مردم وارد شدیم و هر کاری کردیم به خاطر مردم بود؛ ما هیچوقت موسسات مالی و اعتباری مجاز یا غیرمجاز را به شورای هماهنگی بانکها در استان دعوت نمی کنیم و چون موضوع میزان به حقوق مردم برمی گشت بلافاصله با بانک مرکزی تماس گرفتیم و پاسخی که دریافت کردیم این بود که موسسه میزان مشکل خاصی ندارد و در حال اخذ مجوز است، ما هم برای ایجاد آرامش وارد شدیم و همین را به مردم اعلام کردیم، البته اینکه موسسه در حال اخذ مجوز است و مشکل خاصی ندارد به این معنا نیست که تخلفاتی ندارد.
رسولیان یادآور شد: به نظر من علت اصلی مشکلات این موسسه، مدیریت ضعیف میزان بود و ما در جلسات خصوصی هشدارها و تذکرات جدی به مسئولان این موسسه داده بودیم. زمانی که اعتراض های مردم جدی شد، از بانک مرکزی برای تعیین تکلیف میزان درخواست کردیم و بانک مرکزی هم انحلال میزان را اعلام کرد و ما در استان بخشی از کار را برای پاسخگویی به مطالبات مردم انجام دادیم.

■ **دنبال حل مشکل هستیم**

مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی و بین الملل استانداری خراسان رضوی بیان کرد: منابع میزان حدود ۳۲۰۰ میلیارد تومان بود و در حال حاضر به ۲۵۷۰ میلیارد تومان رسیده و با اقداماتی که ستاد تدبیر انجام داده، از طریق منابع مالی که در اختیار بانک مرکزی بود تصفیه حدود ۱۰۷ هزار نفر از سپرده گذاران انجام شد و اقداماتی هم در شکل تهاتر انجام گرفت. وی اظهار کرد: بخشی از پول مردم پرداخت شده و هنوز هم برای دفاع از حق مردم در حال پیگیری هستیم و پیشنهاداتی به بانک مرکزی داده ایم. اختیارات ما محدود و مشکلات این موسسه زیاد است، در هنگام آغاز بحران موسسه براساس مذاکراتی که انجام می دادیم، اظهاراتی داشتیم اما اینطور نبود که از میزان حمایت کنیم.
رسولیان تاکید کرد: ما به دنبال حل مشکل مردم و دفاع از حقوق آنها هستیم و مردم مطمئن باشند استاندار و مسئولین استانی تمام وقت خود را برای حمایت از حق آنها می‌گذارند. وی درباره مشکلات سهامداران پدیده نیز گفت: در مورد پدیده هم هر اقدامی که انجام می دهیم برای دفاع از کار مردم است. در مشکلات این شرکت دو موضوع وجود داشت؛ نخست تبلیغات گسترده برای فروش سهام شرکت سهامی خاص و مغایرت این مساله با قانون و دوم، نداشتن همه مجوزهای لازم برای ساخت و سازها. برای حل مشکلات مردم پیشنهاداتی به دستگاههای مسئول ارائه کردیم. مدیرکل دفتر هماهنگی امور اقتصادی و بین الملل استانداری خراسان رضوی خاطرنشان کرد: استانداری دو خواسته از سرمایه گذاران پدیده دارد که اگر همراهی کنند در کنارشان خواهیم بود؛ اول پرداخت تمام مطالبات و حقوق مردم و جلب رضایت آنها و دوم پرداخت حق دولت و بیت المال برای اخذ مجوزها، اگر اینها اتفاق بیفتد ما به پدیده کمک می کنیم و در کنار این شرکت هستیم.

■ **لزوم حمایت از صنایع محور غرب**

رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی نیز در پاسخ به سوال دنیای اقتصاد درباره تعیین تکلیف صنایع محور غرب مشهد، گفت: امروز موضوع توسعه واحدهای موجود در محور غرب بیشتر مورد توجه است و لازم است واحدهای مستقر در این محور در صورت داشتن مشکلات محیط زیستی، این مشکل را حل کنند.
شافعی ادامه داد: در وضعیتی که تولید به عنوان نوک پیکان حرکت اقتصادی ما مطرح است باید حمایت لازم از واحدهای صنعتی موجود صورت بگیرد ولی همه واحدها هم موظف به رعایت مساله محیط زیست هستند و زندگی مردم و فضای آن باید مورد توجه باشد. به نظر من واحدی که سی سال در حال فعالیت است، تاکنون بدون مجوز کار نکرده و هر کسی دارای پروانه بهره برداری است، تمام مراحل را گذرانده و نباید مشکلی داشته باشد و اگر مشکلی برایش ایجاد کنند عادلانه نیست.

اخبار کوتاه

■ آیت‌الله هاشمی رفسنجانی در بدو ورود به مشهد:

ان‌شاالله مسأله توافق به نتیجه خوبی برسد و مشکلات کشور حل شود

فارس- رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: مهم‌ترین خواسته کنونی‌ام از امام رضا(ع) این است که ان‌شاالله مسأله توافق هسته‌ای به نتیجه برسد و مشکلات کشور حل شود.
آیت‌الله اکبر هاشمی رفسنجانی در بدو ورود به مشهد در فرودگاه شهید هاشمی‌نژاد اظهار کرد: نخستین هدفم از سفر به مشهد زیارت حرم مطهر رضوی است که این امر جزو آرزوهای هر شیعه است.
رئیس مجمع تشخیص مصلحت نظام ادامه داد: در این سفر بعضی از دوستان را می‌بینیم و کارهایی که در طول سال به ذهنمان رسیده است، با دوستان از جمله آیت‌الله واعظ طبسی تولیت آستان قدس رضوی و همچنین استاندار خراسان رضوی مطرح می‌کنیم. وی در پاسخ به سئوالی مبنی بر مهم‌ترین خواسته‌اش از امام رضا(ع) گفت: چیزهای زیادی را از امام رضا(ع) می‌خواهم که مهم‌ترین خواسته کنونی‌ام این است ان‌شاالله مسأله توافق به نتیجه خوبی برسد و مشکلات کشور حل شود و مردم بتوانند راحت زندگی کنند.

■ همزمان با هفته دولت؛

۷۵۱ پروژه در خراسان رضوی افتتاح و بهره‌برداری می‌شود

مهر- استاندار خراسان رضوی از افتتاح و بهره‌برداری تعداد ۷۵۱ پروژه با اعتبار ۷۷۸ میلیارد و ۸۴۸ میلیون تومان در هفته دولت امسال خبر داد.
علیرضا رشیدیان با اعلام اینکه تعداد ۷۵۱ طرح در هفته دولت در استان به بهره‌برداری می‌رسد، گفت: از این تعداد پروژه ۲۶ طرح در حوزه صنعت، معدن و تجارت با اعتباری بالغ بر ۱۹۸ میلیارد و ۶۰۰ میلیون تومان بیشترین سهم اعتباری و جهاد کشاورزی استان با ۱۳۵ پروژه بیشترین حجم به لحاظ تعداد را به خود اختصاص داده‌اند.
استاندار خراسان رضوی ادامه داد: بیش از ۲۳۰۰ واحد مسکونی مسکن مهر در شهر جدید گلبهار با اعتباری بالغ بر ۱۱۸ میلیارد تومان نیز طی هفته دولت به بهره‌برداری می‌رسد. وی تاکید کرد: علی‌رغم کاهش بودجه‌های عمرانی به دلیل جنگ نفت، با تدابیر اتخاذ شده و کاهش وابستگی بودجه به درآمدهای نفتی و تمرکز بر درآمدهای مالیاتی، تخصیص اعتبارات عمرانی وضعیت مناسبی دارد.

■ **واحدهای گردشگری متخلف در خراسان رضوی ۲.۷ میلیارد ریال جریمه شدند**

ایرنا- معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی گفت: واحدهای گردشگری متخلف در این استان طی یک ماه گذشته بیش از ۲.۷ میلیارد ریال جریمه شدند.
سید جواد موسوی افزود: طی یک ماه گذشته ۴۰ واحد متخلف در حوزه گردشگری دو میلیارد ۷۲۹ میلیون و ۳۲۵ هزار ریال جریمه شدند. وی اظهار کرد: این میزان جریمه در قالب ۴۹۰ بازدید مشترک با سازمان صنعت، معدن و تجارت و اداره اماکن و بهداشت صادر شده است.
موسوی گفت: درج نشدن قیمت مصوب، عدم‌نصب پروانه کسب، گران‌فروشی و افزایش غیرمنطقی بهای خدمات از مهمترین تخلفات صورت گرفته از سوی واحدها و تاسیسات گردشگری متخلف بوده است.
معاون گردشگری اداره کل میراث فرهنگی، صنایع دستی و گردشگری خراسان رضوی افزود: در بازدیدهای مزبور ۲۰۰ اخطار نیز داده شده و ۱۳۵ واحد متخلف و فاقد مجوز هم پلمپ شده است.

■ **اهداف تالار بورس خراسان رضوی محقق نشده است**

ایسنا- مدیرعامل کارگزاری اقتصاد بیدار گفت: علی‌رغم پتانسیل بالای مشهد برای حضور در بورس، اهداف تالار اختصاصی بورس محقق نشده است.
حسن رضایی‌پور با اشاره به اینکه بیش از یک سال از افتتاح تالار اختصاصی بورس در خراسان رضوی می‌گذرد، اظهار کرد: متاسفانه اهدافی که برای این طرح درنظرگرفته شد تاکنون محقق نشده است. وی با بیان این که تالار معاملاتی آتی بورس به دلیل کاهش ناچیز محصول مورداقبال قرار نگرفت، گفت: با همکاری بورس کالا و ارائه سامانه جدید امیدواریم بتوانیم فعالیت بیشتر کالاهای فیزیکی را در شهرستان‌ها داشته باشیم.
رضایی‌پور اضافه کرد: بورس کالا معاملات را از طریق سامانه‌ای که تنها در تهران متمرکز است، انجام می‌دهد اما این سامانه جدید قابلیت نصب در دفاتر کارگزاری‌ها را دارد. وی ادامه داد: با راه‌اندازی این سامانه در شهرستان‌ها و مخصوصا شهرهای بزرگی مثل مشهد مشتریان مستقیما از دفاتر کارگزاری‌ها سفارش خرید و فروش را به بورس اعلام می‌کنند.

■ **۴۰۰ هزار میلیارد ریال سرمایه جاری ۲۰۰هتل در دست ساخت در مشهد است**

ایرنا- رئیس اتحادیه هتلداران خراسان رضوی گفت: این میزان سرمایه در کشور بی‌سابقه است و نشان از ظرفیت و جایگاه مشهد در عرصه صنعت گردشگری دارد.
محمد قانعی با بیان اینکه هر هتل بالغ بر یک هزار میلیارد ریال سرمایه‌گذاری دارد، اظهار کرد: بیشترین میزان سرمایه‌گذاری در بخش اقامتی کشور از سوی بخش خصوصی صورت می‌گیرد .وی افزود: بیش از ۵۲ درصد واحدهای اقامتی کشور در مشهد قرار دارند که در این میان هتل‌ها نیز سهم زیادی در ارائه خدمات به گردشگران داخلی و خارجی ایفا می‌کنند.
رئیس اتحادیه هتلداران استان اظهار کرد: بهره‌برداری از هر هتل برای ۸۰ تا ۱۰۰ نفر ایجاد اشتغال می‌کند ضمن اینکه هر هتل به حداقل ۲۰۰مسافر ارائه خدمات دارد. وی گفت: هم اکنون حدود ۲۰۰ هتل در مشهد ارائه خدمات دارد که سرمایه فعال این تعداد هتل ۲۰۰ هزار میلیارد ریال برآورد می‌شود.

■ **صبر دولت در مقابل منتقدان و انتخابات پیش‌رو**

روزنامه اعتماد با انتشار یادداشتی از حسین انصاری‌راد نماینده اسبق مردم نیشابور در مجلس ششم، نوشت: دو سال از عمر دولت می‌گذرد و در این مدت دولت همواره زیر تیغ منتقدانش بوده است. سوال‌های پی‌درپی از وزرا شاهد این ماجراست و البته سیاست خارجی و به ویژه مذاکرات و توافق که این روزها بیش از پیش دولت را هدف قرار داده است. شکی نیست که نوع رفتار دولت با منتقدانش می‌تواند تعیین‌کننده و حتی در درصد موفقیت برنامه‌هایش تاثیرگذار باشد از همین رو دولت باید روندی منطقی را در برابر منتقدانش در پیش بگیرد. با توجه به شرایطی که کشور دارد، دولت باید در برابر منتقدانش با صبر و حوصله و منطق برخورد کند و با شفافیت تمام و با شرح صدر پاسخ منتقدان را بدهد تا بتواند گره از مسائل بگشاید و از سوی دیگر افکار عمومی را نیز نسبت به مسائل پیش‌آمده روشن کند.
البته باید یادآور شد که امروز بسیاری از منتقدان دولت بیش از اینکه انتقاد داشته باشند بهانه‌جویی می‌کنند و در مسائل هسته‌ای و مذاکرات شاهد هستیم که آنچه تندروهای جناح اصولگرا در مجلس مطرح می‌کنند بیشتر بهانه‌جویی است اما حتی در مقابل آن‌ها هم باید صبور بود. بی‌تردید زمانی که دولت با منطق با این مساله روبه‌رو شود افکار عمومی جامعه نیز روشن‌تر از قبل به مسائل نگاه خواهند کرد و به خوبی درک خواهند کرد حضور چه کسانی در مجلس و جایگاه‌های دیگر اداره کشور به روند رشد و تعالی ایران کمک خواهد کرد و بدین‌ترتیب در انتخاب و تصمیم جامعه در انتخابات مجلس شورای اسلامی تاثیرگذار خواهد بود. بی‌شک مردم اجازه نخواهند داد کسانی که در برابر برنامه‌های دولتی که منتخب آن‌هاست سنگ‌اندازی می‌کنند به کرسی‌های مجلس دست پیدا کنند. دولت با صبوری در مقابل منتقدان از هر جنس می‌تواند مردم را به سمتی سوق دهد تا افرادی را برگزینند که اصلح‌ترین برای اداره کشور باشند و در راستای منافع ملی و رشد جامعه ایران قدم بردارند.

■ **آستان قدس تکذیب کرد**

روزنامه آرمان با درج خبری پیرامون صحبت‌های اخیر قائم‌مقام آستان قدس در مورد قطع درختان، نوشت: قائم‌مقام تولیت آستان قدس رضوی با بیان اینکه قطع درختان و ساخت برج مسکونی یا تجاری در زمین‌های باغی موقوفه حضرت رضا(ع) در مشهد واقعیت ندارد و کذب است.
مهدی عزیزیان در پاسخ به پرسشی مبنی‌بر علت تخریب باغ‌های موقوفی در مشهد افزود: هیچ ساخت و سازی در زمین‌های موقوفه بدون مجوز و تایید شهرداری مشهد از سوی آستان قدس رضوی انجام نگرفته است. او تاکید کرد که آستان قدس رضوی خدمات عام‌المنفعه بی‌شماری داشته و متعلق به مردم است لذا هرگونه جوسازی در خصوص اینکه باغ‌های موقوفه حضرت رضا(ع) تخریب یا درختان آن‌ها برای برج‌سازی و تجاری‌سازی قطع شده با منطق سازگار نبوده و دور از انصاف است. قائم مقام تولیت آستان قدس رضوی در ادامه گفت: این آستان تعامل خوب و قانونمندی با شهرداری مشهد دارد و هرگونه تغییر کاربری یا ساخت و ساز در فضای سبز یا واگذاری زمین با هماهنگی و نظارت این نهاد انجام گرفته است.

■ **هدف حزب اتحاد؛ طبقه متوسط**

روزنامه آفتاب یزد با انتشار یادداشتی از مصطفی درایتی، فعال اصلاح طلب خراسانی و عضو شورای مرکزی حزب اتحاد ملت ایران، نوشت: نیروهای سیاسی با سابقه و شناسنامه‌دار در جریان اصلاحات احساس کردند که نیازمند یک تشکل جدی برای سازماندهی و کادرسازی نیروهای اصلاح‌طلب هستند. بر اساس همین موضوع تلاش کردند شرایطی فراهم شود تا در چارچوب فضای جدید به وجود آمده در کشور فعالیت خود را آغاز کنند. هدف از تشکیل این حزب نیز جز آنچه در کل دوران اصلاحات مدنظر بوده، نیست.
یک تفکر سیاسی اگر بخواهد به مرور زمان هدف خود را دنبال کند نیازمند همگرایی بیشتر میان نیروهای خود است. اهمیت اتفاقی که در سال ۹۲ افتاد شاید کمتر از سال ۷۶ برای جریان اصلاحات نبود. این اتفاق تغییر فضایی را در کشور نوید می‌داد و مسلما آغاز به کار حزب اتحاد ملت ایران از محصولات گشایش فضای سیاسی بود که بعد از سال ۹۲ در کشور ایجاد شد. امیدواریم با دیگر نیروهای اصلاح‌طلب با همگرایی بتوانیم نسبت به تحقق بخشی از مطالبات مردم اقدام کنیم.
شاید بتوان گفت که مخاطب اصلی این حزب قشر متوسط است. این را به‌طور طبیعی از فعالیت‌های گذشته اعضای این مجموعه نیز می‌توان فهمید. گفتمان این حزب با ادبیات و مطالبات این قشر ارتباط برقرار خواهد کرد. اگر چه تلاش می‌کنیم در وضعیت جدید با توجه به تجربیات، این دایره را گسترده‌تر و نوع گفتمان را طوری تعریف و بازتعریف کنیم که مخاطبان بیشتری را بتواند نمایندگی کند. به هر حال اصلاحات معتقد است که توسعه در کشور باید نگاهی همه‌جانبه باشد و مهم این است که اصلاحاتی که در جامعه انجام می‌شود با خواست و مطالبات جامعه آمیخته شود. در این صورت چنین اصلاحاتی می‌تواند حاکمیت‌ها را وادار به تحقق اصلاحاتی کند که بعضا برخی از آن‌ها چندان موردقبول حاکمیت‌ها نیست. اعتنای ما به توسعه سیاسی شاید بیش از دیگر بخش‌ها باشد. البته توسعه فرهنگی ارتباط بسیار جدی‌تری با توسعه سیاسی دارد و باید به آن توجه کافی و وافی شود.